

UNIVERSITATEA „ALEXANDRU IOAN CUZA”, IAȘI

FACULTATEA DE LITERE

ȘCOALA DOCTORALĂ DE STUDII FILOLOGICE

***COMUNICARE VERBALĂ, NONVERBALĂ ȘI PARAVERBALĂ ÎN
DISCURSUL RELIGIOS OCAZIONAL ACTUAL. PARENEZA
REZUMATUL TEZEI DE DOCTORAT***

COORDONATOR ȘTIINȚIFIC:

PROF. UNIV. DR. LUMINIȚA MIRELA CĂRĂUȘU

DOCTORAND:

ANAMARIA GRECU (CĂSĂTORITĂ GHEORGHIU)

IAȘI, 2017

Anamaria Grecu P. (căsătorită Gheorghiu)

La data de **31 august 2017**, ora **12.00**, în Seminar „Al. Dima” (corp A, etaj 2), drd. **Anamaria Grecu P. (căsătorită Gheorghiu)** va susține, în ședința publică, teza de doctorat cu titlul *Comunicare verbală, nonverbală și paraverbală în discursul religios ocazional actual. Pareneza*, în vederea obținerii titlului științific de doctor în domeniul Filologie.

Comisia de de doctorat are următoarea componență:

Președinte:

Conf. univ. dr. Ioan Constantin LIHACIU,

<http://germanistik.uaic.ro/index.php/ro/cadre/professori-titulari/lect-dr-ion-lihaciu/>, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași.

Conducător științific:

Prof. dr. Luminița Mirela CĂRĂUȘU,

http://media.lit.uaic.ro/scoala_doctorala/DOCUMENTE/CV/CV%20Luminita%20Carausu.pdf,
Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași.

Referenți:

Prof. dr. Rodica ZAFIU,

http://www.unibuc.ro/prof/zafiu_r/,
http://www.unibuc.ro/prof/zafiu_r/docs/cvs/2016marZafiu_Cv-LL_2016_martie.doc,
Universitatea București.

Prof. dr. Andra VASILESCU,

http://www.unibuc.ro/facultati/litere/:e/facultati/litere/docs/2016/sep/01_14_49_02CV_ANDRA_VASILESCU.pdf,
Universitatea București.

Prof. dr. Rodica NAGY,

<http://litere.usv.ro/images/dllrscplus/curriculum%20vitae-rodica-marioara%20nagy.pdf>,
Universitatea „Ștefan cel Mare”, Suceava.

Rezumatul tezei de doctorat

Organizarea studiilor universitare de doctorat la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

Cuprins

Introducere	p. 5.
Partea întâi: Scurtă incursiune în teoriile omiletice cu privire la predica ocazională	p. 13.
I. Pareneza. Clasificări și perspective teoretice omiletice.....	p. 16.
II. Pareneza. Etimologie și asocieri terminologice.....	p. 36.
III. Pareneza, gen omiletic distinct, predică ocazională. Definiție, tipologie și clasificări ale parenezei.....	p. 38.
Partea a doua: Pareneza. Raportul genului omiletic ocazional cu genurile retoricii clasice. Influența retoricii clasice asupra predicii actuale și elementele de convergență ale genurilor practicate cu genul omiletic „ocazional”	p. 46.
I. De la genurile retoricii clasice, la teoria „dominantelor”.....	p. 46.
II. De la teoria „dominantelor”, la perspectivele „noii retorici” și retoricii moderne.....	p. 52.
Partea a treia: Către un model hexadic de analiză a situației „ocasionale”/„parenetică” de comunicare	p. 85.
I. Pareneza. Particularități pragmatice ale genului.....	p. 90.
I.1. Emițător, receptor, cadru și forme legitime, în discursul religios ocazional (predica ocazională).....	p. 91.
I. 2. Parametrii situației „ocasionale” de comunicare religioasă/parenetică.....	p. 94.
II. <i>Phronesis</i> și competență. Slăbiciuni ale modelului situației „ocasionale” de comunicare religioasă/parenetică. Încercare de analiză a datelor impure de performanță.....	p. 115.
Partea a patra: Interacțiune și dialogism în discursul religios ocazional	p. 153.
I. De la „noua retorică” la <i>perspectiva dialogică asupra argumentării</i>	p. 153.
II. De la teoria bahtiană asupra dialogismului, la <i>polifonia argumentativă</i>	p. 158.
IV. De la „dialogism” la „dialogal”. Premise formale pentru analiza funcțională a discursului religios ocazional.....	p. 165.
IV. A. Separarea conceptuală „dialogic”/„dialogal” - esențială analizei argumentative a discursului religios ocazional.....	p. 165.

IV. B. Discursul religios ocazional - discurs pluriadresat, presupunând „interacțiune”, „co-construcție” și „cooperare” multilaterală.....	p. 167.
IV. B. a. Discursul religios ocazional - organizat ca un „dialog argumentativ”.....	p. 167.
IV. B. b. Fiecare intervenție a predicatorilor - un „monolog persuasiv” în relație cu receptorul colectiv.....	p. 174.
V. Predicatorul: locutor și instanță empirică. Importanța implicării și asumării actelor discursive.....	p. 179.
VI. Manifestări cu rol argumentativ ale dialogismului interdiscursiv. De la noțiunea de „acord” la „doxa” ca dimensiune intrinsecă a dialogismului interdiscursiv.....	p. 187.
VII. Manifestări ale dialogismului interlocutiv în discursul religios ocazional.....	p. 208.
 <i>Partea a cincea: Dominante prescriptiv-incidentive ale discursului religios ocazional actual.....</i>	
I. Preliminarii teoretice pragmatice ale analizei discursului religios ocazional actual, ca discurs prescriptiv.....	p. 255.
II. De la discurs...la acțiune.....	p. 265.
II. 1. Taxeme ale macro-schimbului.....	p. 266.
II. 2. Strategii retorico-argumentative și surrogate ale imperativului ce susțin dominantele prescriptiv-incidentive ale discursului religios ocazional.....	p. 279.
 <i>Partea a șasea: Empatie și emoție, în discursul religios ocazional actual.....</i>	
I. Preliminarii teoretice de analiză a corpusului.....	p. 289.
I. 1. Empatia. Termen și concept.....	p. 289.
I. 2. Definiție.....	p. 290.
I. 3. Empatia în procesul de comunicare.....	p. 293.
I. 4. Contagiune emoțională/Empatie/Simpatie. Precizări conceptuale.....	p. 301.
II. Pareneza, discurs al emoției și „discurs argumentativ al emoției”.....	p. 305.
II. 1. Noțiunea de „pathos”, de la tradiția retoricii clasice, la teoria argumentabilității emoțiilor.....	p. 310.
II. 2. Înscrisura afectivității în discurs. Emoții și interacțiune în discursul religios ocazional.....	p. 314.

II. 3. Elogiul, macro-act de limbaj, între emoție publică și strategia construirii auditoriului..... p. 329.

Partea a șaptea: Co-funcționarea gestualitate-limbaj în discursul religios ocazional, în vederea argumentării..... p. 369.

I. Comunicarea non-verbală. Premise teoretice..... p.369.

II. Gesturi care însoțesc discursul..... p. 381.

III. Gesturi care pilotează interacțiunea (în procesul de „co-pilotare”)..... p. 391.

Concluzii..... p. 401.

Bibliografie.....p. 406.

Prezenta lucrare, cu titlul *Comunicare verbală, nonverbală și paraverbală în discursul religios ocazional actual. Pareneza*, a fost gândită, inițial, plecând de la intenția de a exploata un gen omiletic aparte al discursului religios, pe fondul tuturor celorlalte cercetări și lucrări anterioare care, la rândul lor, oferiseră, până atunci, suficiente date teoretice și aplicative în privința acestui tip de discurs, în general.

În cercetare și apoi în corpul tezei, primul pas, în acest sens, a fost făcut în direcția stabilirii identității genului, în primul rând, în lucrările de specialitate din aria *omileticii*, apoi, în al doilea rând, în *genurile retoricii clasice* și, progresiv, în teoriile *noii retorici* și ale *retoricii moderne*. Acest demers, relativ extins, de identificare, încadrare și stabilire a identității acestui gen discursiv s-a materializat, în textul lucrării, în primele sale părți (***Partea întâi*** și ***Partea a doua***) și s-a constituit pe fondul intenției de a exploata acest gen discursiv plecând de la premise de ordin teoretic (*omiletice* și *retorice*) cât mai precise.

Pasul următor, în cercetare, a fost acela al alcătuirii *Corpusului* care, de altfel, a stat la baza analizei și care s-a concretizat prin transcrierile, de pe format *audio-video*, a **40 de înregistrări (15 în diaspora și 25 în spațiul românesc)**, ce corespund unui număr de aproximativ **67 de pareneze** (fără a include, aici, și **discursurile reprezentanților catolici, în număr de 2**) și unui material vorbit cu o durată de aproximativ **14 ore 35 minute**. Înregistrările au fost făcute personal, cu foarte mici excepții, în perioada 2011-2016, ca parte, așadar, din cercetarea doctorală a prezentei teze, iar transcrierile s-au făcut respectând convențiile propuse în Luminița Hoarță Cărăușu (coord.), *Corpus de limbă română vorbită actuală*, Editura Cermi, Iași, 2005, p. 11-13, prin notarea amănunțită și explicită a elementelor nonverbale (abordare microanalitică), terminologie alcătuită, în schimb, prin exploatarea lucrărilor de specialitate (Collett, 2011; Chelcea, 2005; Corazze, 1980; Cosnier, 2007; Pease, 1997; Onu, 2008; Birdwhistell, 1970), precum și prin raportarea permanentă la cele **trei axe de execuție** a gesturilor: gesturi descrise pe *axa verticală* au configurația și direcția *sus-jos* sau *jos-sus*, având puncte de contact pe corp sau paralele corpului; gesturi descrise pe *axa orizontală* au configurația și direcția de execuție *dreapta-stânga* sau *stânga-dreapta*, având puncte de contact pe corp sau paralele corpului; gesturi descrise pe *axa de adâncime* au configurația și direcția de execuție *față-spate* sau *spate-față*, având punct de contact pe corp sau în planul proxim al corpului înspre și dinspre planul îndepărtat al corpului (*apud* Florea Barbu, *Limbaaj gestual, comunicare și interpretare*, Editura Lumen, Iași, 2010). Pentru fiecare text transcris sunt indicate, în cadrul unei

casete de prezentare, informațiile esențiale pentru *situația de comunicare*: autorul înregistrării, autorul transcrierii, data înregistrării, durata totală a înregistrării, durata totală a segmentului transcris, locul înregistrării (cu o detaliată descriere a proxemicii co-vorbitorilor, a organizării spațiului, a semnelor distinctive ale clericului, a obiectelor și materiilor prezente), timpul liturgic al înregistrării, predicatorul (sau predicatorii), rolul lor instituțional și al tuturor celor ce au mai luat cuvântul, participanții și tipul de auditoriu, contextul desfășurării predicii, dar și anumite observații suplimentare.

Materialul audio-video care a stat la baza transcrierilor făcute în *Corpus* poate fi consultat accesând următorul link https://mega.nz/#F!JchigRAL!g1kv3Yxh_AbPyZuX-YXEVw. Fiecare document asociat înregistrării cuprinde totalitatea discursurilor ținute cu *ocazia* acestuia. Astfel, fiecare dintre documentele care alcătuiesc *corpusul* au primit, în economia prezentei lucrări și pentru relevanța analizei, un titlu generic de tipul „*Pareneză la ...*” făcând referire, însă, la toate discursurile religioase rostite de predicatori, în cadrul evenimentului „ocazional”. Pe lângă acestea, *Corpusul* cuprinde și transcrierea discursurilor celorlalți co-vorbitori, participanți la evenimentele înregistrate: oficialități (oameni politici, inspectori școlari etc.), profesori, directori de școală, studenți etc. Am considerat a fi utile aceste transcrieri în menținerea coerenței evenimentelor și pentru a putea include în analiză o raportare la acestea, prin identificarea momentelor și formelor de „discurs raportat”, care susțin, negreșit, „interacționalitatea” evenimentului discursiv global. În total, în *Corpusul* ce însoțește lucrarea, aproximativ **26 de discursuri** au fost ținute de către: profesori, directori de școli, primari, oameni politici (prefecți, premieri, consilieri), în același context „ocazional”, de regulă, ulterior rostirii parenezelor, dar nu numai.

Pe baza observațiilor și clasificărilor făcute în *Prima parte* a lucrării, în care studiul teoriilor omiletice asupra acestui gen discursiv ne-a condus către cea mai pertinentă dintre ele, *Corpusul* este structurat sau, mai degrabă, ordonat, în funcție de următorul **criteriu: actul liturgic sau serviciul religios care precedă rostirea parenezelor**, plecând, așadar, de la cercetarea autorului Vasile Gordon ce recomandă, pe temeuri diacronice, utilizarea termenului de „pareneză” ca fiind cel mai indicat *pentru toate cuvântările ocazionale sau de circumstanță*, care se leagă, negreșit, de un *act liturgic*, fie din Biserică, fie din afara Ei (Gordon, 200:37). În funcție de acest criteriu, corpusul nostru cuprinde pareneze rostite după săvârșirea *Sfintelor Taine* (botez, mărturisire, cununie, hirotonie, maslu) sau/și după săvârșirea *Ierurgiilor* (slujbe, rânduieli și

rugăciuni): *înmormântare, parastase* și slujbe de *Tedeum* (slujbe de mulțumire și laudă aduse lui Dumnezeu în anumite împrejurări festive din viața personală sau socială; în Braniște, 2005:285-399). Prezentul corpus cuprinde **9 înregistrări ale cuvântărilor ținute după săvârșirea Sfintelor Taine și 31 de înregistrări ale cuvântărilor ținute după săvârșirea Ierurgiilor**. Bineînțeles, acestea se află, uneori, în legătură unele cu celelalte și/sau cu *Sfânta Liturghie*, astfel încât, această ordonare se face, în lucrarea noastră, strict cu un scop practic.

Am anexat, doar din considerente formale, și o ordonare a parenelor, în funcție de locul unde au fost filmate, pe **criteriul geografic: în spațiul românesc/diaspora**. În conformitate cu această distincție, corpusul nostru cuprinde **25 de înregistrări în spațiul românesc și 15 înregistrări în diaspora**.

Între aceste două criterii de organizare a corpusului stă și **criteriul emoțional**, ordonare pe care am anexat-o, de asemenea, celorlalte două. Acest criteriu are la bază clasificarea parenelor așa cum apare aceasta în lucrarea autorului mai sus amintit. Parenezele, în funcție de slujbele oficiate, sunt rostite: *fie la momente cu un caracter festiv, bucurie, fie la momente de întristare, de mângâiere, la diferite încercări ale vieții* (Gordon, 2001:51). În conformitate cu această distincție, corpusul nostru cuprinde **31 de înregistrări la momente de bucurie, 8 înregistrări la momente de întristare și 1 înregistrare la momente de bucurie și întristare** (Vezi, în acest sens, (XXIV) *Pareneza la instalarea unui nou preot în parohie, Biserica „Schimbarea la Față”, Cucuteni, Lețcani, Iași (04 decembrie 2014)*).

Cel de-al treilea pas, făcut progresiv, a fost, bineînțeles, analiza acestui corpus și pentru că interesul nostru pentru acest gen discursiv a plecat de la *particularitățile sale pragmatice*, lucrarea se organizează în jurul acestora. Transcrierile, *Corpusul*, și aceste particularități au permis abandonarea unei concepții liniare de analiză, după criteriul *verbal, paraverbal, nonverbal* de organizare a lucrării și îmbrățișarea *modelului hexadic al situației de comunicare* (Stănciulescu, 2004:225), utilizat, în primul rând, în analiza *parametrilor situației „ocasionale” de comunicare religioasă* (după cum am numit-o), apoi în analiza combinatoricii lor, din perspectiva „orchestrală”, „multicanal” asupra comunicării pe care am adoptat-o.

Așadar, încercarea unei *modelări hexadice a situației ocazionale de comunicare* ne-a condus, în **Partea a treia** a lucrării, către o analiză amănunțită a fiecăruia dintre *parametrii acestuia*, prin raportare la acele *trăsături particulare ale genului*, care au fundamentat lucrarea de față, pe care le-am invocat și în introducerea ei, cu privire la: *contextul situațional* sau cadrul spațio-temporal

(spre deosebire de celelalte genuri omiletice, pareneza poate fi ținută în Biserică, dar și în afara ei); statutul instituțional al locutorului; *tipul de auditoriu* și mai ales „contextul de receptare” (dar și la *organizarea formală a interacțiunii*, întrucât *argumentarea*, în discursul religios ocazional, *se face de către mai mulți predicatori* care se înscriu într-un circuit comunicativ, inclusiv prin *intervenții spontane sau autodesemnare*); *resursele lingvistice angajate* (*registru de limbă, codul, stilul adecvat canalului de comunicare*); *conținutul parezei și forma ei*, care *depind de ocazia sau circumstanța* de fond care-i impune *tonusul general* (*cununie, înmormântare, botez etc.*) și care ating *valențe profund morale*. Am insistat, în acest sens, și pe condițiile care definesc uzajul legitim al genului (legitimitatea celui care emite discursul, receptorii legitimi, situația legitimă, formele legitime) și am încercat să avem în vedere, **prin raportarea permanentă la corpusul alcătuit**, aproape *toți parametrii contextuali* (*contextul situațional, statutul și rolul participanților, organizarea spațială a interacțiunii*) fără de care anumite conținuturi nu pot fi receptate, decodate, asumate corect și, mai ales, *eficient* de un *auditoriu special*, așa cum este cazul celui căruia îi este adresat predica parenetică. În faza următoare a demersului analitic, în aceeași parte a lucrării, raporturile s-au inversat și, în relație cu *principalele particularități pragmatice ale genului*, considerând *modelarea hexadică* ca pe una ce trebuie surprinsă și utilizată dinamic, am organizat și dezvoltat analiza corpusului ce însoțește lucrarea pe baza parametrilor analizați, privilegiind, de această dată, *procesul și performanța discursivă*. Primul pas în atingerea acestui obiectiv a fost făcut prin observarea faptului că în astfel de *contexte ocazionale*, care implică și *neprevăzutul* (indiferent sub ce formă), anumite *slăbiciuni ale modelului* verifică, în permanență, *competența* predicatorului, prin urmare, analiza funcțională propriu-zisă a corpusului a debutat cu acestea, respectând, bineînțeles, ca în toate celelalte părți ale lucrării, concepția *multicanal* asupra comunicării (***Phronesis și competență. Slăbiciuni ale modelului situației „ocasionale” de comunicare religioasă/parenetică. Încercare de analiză a datelor impure de performanță***). Astfel, cu privire la datele *impure de performanță* sau *slăbiciuni ale modelului* ne-am propus, la un nivel incipient al analizei, prin dinamizarea parametrilor săi, să determinăm și să analizăm acele fenomene (inclusiv perturbatorii) care orientează și influențează (în unele cazuri, prin articularea *ethosului prealabil* în cel *discursiv*, a celui *tipizat* în cel *emergent*) *in praesentia* alegerile celui care gestionează întregul *eveniment discursiv*. Am observat, în acest sens, că predicatorul sau predicatorii ocupă, poziția centrală condiționată, în același timp, pe de o parte, de întreg *dispozitivul situațional*, de diversele *norme*

discursive ale scenei generice și, pe de altă parte, de însuși *procesul discursiv*; gestionarea acestei *situări* făcându-se prin antrenarea și alternarea permanentă a tuturor nivelurilor *competenței: situațională, lingvistică (sociolingvistică) și discursivă, competența metadiscursivă* (permanenta raportare la propria spunere), *competența comunicațională interpersonală, competența pragmatică și strategică* care se verifică, inclusiv, și printr-o atitudine de tip „meta-” care demonstrează, exprimată *verbal, paraverbal și nonverbal*, capacitatea de *autoraportare la propria spunere*, capacitatea de *autoreprezentare a propriei spunerii*, dar și atenția pe care predicatorii o acordă receptării corecte și, mai ales, *eficiente* a discursului. *Selecția formelor lingvistice* potrivite, complementar gândită celorlaltor *proces discursive și strategii identitare* (Edmond Marc, 1998:123) particularizează, practic, performanța fiecăruia dintre cei care țin cuvântări religioase ocazionale, contribuind la consolidarea *istoriei lor discursive* și a *prestigiului*, înțeles în același sens (lingvistic și discursiv), și prin datele *impure de performanță* (reformulări, erori, ezitări etc.) sau „frame breaking” (Collins, 2003:56) pe care le-am analizat și la care am adăugat, în cadrul aceleiași părți a lucrării, inclusiv anumite observații cu privire la adaptarea permanentă a *registrului lingvistic* precum și selecția adecvată, *intențională*, a *formelor aflate în uz*; acestea se încadrează tangențial, de asemenea, atitudinii de tip *meta-* a predicatorilor, ce denotă, de asemenea, permanenta *raportare la propria spunere*.

În *Partea a patra (Interacțiune și dialogism în discursul religios ocazional)* a lucrării, pornind de la ideea că orice discurs își concepe obiectul într-un mod *dialogic*, ne-am propus să scoatem în evidență acele procedee puse în scenă strategic pe care predicatorii (alături de ceilalți *authorized speakers*) le exploatează prin considerarea *discursului ocazional* ca *discurs viu* ce așteaptă un răspuns din partea celuilalt fiind constituit în *funcție* de acest răspuns: „Discursul viu, aparținând limbajului vorbit, este orientat nemijlocit spre viitorul *discurs-răspuns*: el provoacă răspunsul, îl anticipează și vine în întâmpinarea lui. Formându-se în atmosfera a ceea ce e dinainte spus, discursul este în același timp, determinat de ceea ce n-a fost încă exprimat, dar forțat și deja prevăzut de răspuns” (Bahtin, 1982:135).

Am încercat să punctăm, de asemenea, faptul că discursul parenetic actual, prin incidența sa *ocațională*, își păstrează astăzi, cel puțin, structura unui *schimb real* în relație cu ceilalți *co-predicatori*, dar și în relație cu *receptorul colectiv*. Fiecare dintre cei care intervin în acest *schimb permanent*, pe care *scena generică* îl conturează, va avea în vedere, de asemenea în permanență, *contracte de vorbire diferite* și va aplica *operații distincte de planificare discursivă*.

Predicatorul gestionează conștient și, mai important decât atât, *intenționat*, toate aceste operații, în principal, cu scopul de a orienta, împreună cu ceilalți *co-vorbitori* (predicatori, oficialități sau chiar membri ai auditoriului prezent), alegerile viitoare ale *receptorului colectiv* fără a-l exclude din această categorie pe acesta din urmă. Acțiunea de a predica reprezintă, în context „ocazional”, o interacțiune între toți partenerii comunicării; prin urmare, conform analizei, **predicatorul reușește să implice auditoriul în schimb, să-l antreneze în interacțiune, permițându-i chiar intervenții spontane în dialogul *in actu* sau antrenându-l intenționat în unul, considerându-l partener egal în interacțiune, prin diverse strategii de captare. Competența dialogică a predicatorului (înscrierea în circuitul comunicativ de „circumstanță”) se verifică prin analiza formelor de manifestare ale dialogismului asupra cărora am insistat: *dialogismul interdiscursiv* și cel *interlocutiv*, forme care, în funcție de toate celelalte date ale *cadrlui*, de *proiectul de vorbire* al fiecărui predicator în parte, dar și de *scenografia* instituită prin discurs, variază, pe criteriul „minimal/maximal”. *Concluzia acestei părți a patra* a lucrării a fost aceea că *discursul religios ocazional* este, în permanență, dublu orientat: către discursurile produse anterior în sensul „doxei”: pânza pe care se țese argumentarea (*dialogism interdiscursiv*: citat, proverb, definiții etc.) și către un posibil răspuns pe care îl solicită din partea auditoriului: *co-predicatori, auditoriu, receptor colectiv* etc. (*dialogism interlocutiv*). Tot aici, în categoria *dialogismului interlocutiv*, am inclus, prin urmare, și interacțiunea cu discursul anterior, al *interlocutorului-predicator*, pentru că aceștia se află într-o relație permanent *orizontală*. Predicatorii mobilizează interacțiunea prin diverse proceduri și *strategii de implicare a auditoriului* în discurs, prin raportarea permanentă la acesta dar, în același timp, și la ceilalți *co-vorbitori* (*autoreglare* și *efort de co-orientare a discursurilor*).**

Pe fondul *strategiilor* cu implicații dialogice și de *captare* la care apelează predicatorul în context ocazional, în funcție de gradul de eterogenitate confesională a *auditoriului* în fața căruia se află, dar și în funcție de suplețea sau rigiditatea *cadrlui*, o altă particularitate a discursului religios ocazional a fost aplicată prin analiză, în *partea a cincea* a lucrării: dominantă *prescriptiv incitativă* a genului, puternic moralizator și „îndemnător” (*Partea a cincea: Dominante prescriptiv-incitative ale discursului religios ocazional actual*). Am încercat să demonstrăm, că, mai mult decât celelalte genuri omiletice, *pareneza* se vrea a fi un discurs cu un conținut profund moral, dar mai ales formativ angajând *auditoriul cognitiv, afectiv, acțional*, prin implicațiile de ordin misionar pe care predicatorul le va avea în vedere în producerea discursului. În jurul ideilor

morale propuse sunt grupate *îndemnurile practice* care fac, de altfel, subiectul analizei ulterioare: *îndemnurile caracteristice acestui gen omiletic urmăresc influențarea voinței ascultătorului spre săvârșirea faptelor virtuozose.*

Am plecat, în acest sens, de la distincțiile propuse de Charles Morris (Morris, 1946; Morris, 1971) și de la cele dezvoltate în teoria *actelor de limbaj* (Austin, 2005; Searle, 1983) pe fondul ideii *cadru* a prezentei lucrări: *discursului religios ocazional* este un discurs cu *orientare argumentativă*. Referindu-ne, pe scurt, la teoria *morrisiană*, am sesizat că sunt utilizate toate enunțurile pe care le clasifică autorul (*descriptive, apreciative, prescriptive*) și că tonalitatea performativă a discursului este dată de modul de combinare a lor: dimensiunea prescriptiv-incitativă, fiind dominantă, se asociază aspectului performativ. Am punctat, de asemenea, că toate procedurile sistematizate cu o oarecare dificultate de noi în analiză, din cauza *interactivității* lor în discurs (indicatorii prescriptivi, dispozitivele hortative susținute de strategii specifice: precum *citatul, interogația retorică, exemplul*, secvențele de tip *laudatio* și alte surrogate ale imperativului: ca *subjunctivul hortativ*) conferă, de fapt, *tonalitatea dominantă prescriptiv-incitativă* a discursului religios ocazional. Subliniem, încă o dată, așa cum am făcut și în lucrare, faptul că aspectul performativ al discursului cu *orientare argumentativă* nu se susține doar prin enunțuri numite de Morris de exemplu „prescriptive”, ci, performanța comunicativă se realizează cu succes și prin intermediul celor *apreciative* sau *descriptive* (secvențele de tip *laudatio*). **Prefacerea morală a vieții ascultătorilor devine, în discurs, o sarcină destul de greu de atins, ceea ce asigură, tocmai din acest motiv, complexitatea procesului de argumentare în acest gen omiletic, mai ales datorită „scurtimii” lui.** De asemenea, la fel ca și în *Partea a patra* a lucrării, adoptarea terminologiei și a conceptelor utilizare în *analiza pragmatică a conversației* ne-au ajutat cu atât mai mult pentru că, odată cu însușirea conceptelor legate de *actele de discurs: acte directe, indirecte, macro-acte, macro-tropi, tropi ilocuționari, acte de inițiere, acte de încheiere, valori relaționale și conversaționale ale actelor*, ne-am propus să notăm acele elemente care susțin *tonalitatea prescriptiv-incitativă* a discursului, chiar și atunci când aceasta nu transpare direct din text, ci prin utilizarea diverselor strategii: *citatul, proverbul, interogația retorică*. Pe această linie, așadar, subliniem că, în această **parte a cincea** a lucrării, am încercat să analizăm și să surprindem cum anume *discursul religios ocazional* își construiește *tonalitatea dominant prescriptiv-incitativă*, cum anume procesul argumentativ de influențare a comportamentului auditorului „topește” anumite *directive* în construcția sa și cum anume sunt

exploatate *strategiile retorico-argumentative ca surogate ale imperativului* ce susțin aceste dominante ale discursului ocazional. Am subliniat, în acest sens, prin analiza corpusului, că dincolo de *tema* discursului în sine, care reprezintă elementul central în *predicarea ocazională* „are un public pentru o temă, nu o temă pentru un public” (Gordon, 2001:177), predicatorul nu se limitează doar la a emite *îndemnuri, indicații, recomandări*, prin *prescrierea directă* a unui anumit comportament, ci, în baza *contractului discursiv* și în virtutea *competenței* sale, vizează modificări *cognitive și acționale* asupra auditoriului prin utilizarea și alternarea interactivă a *actelor de discurs*. Tonalitatea *prescriptiv-incitativă* a *discursului religios ocazional* este susținută propriu-zis prin această interactivitate, *actele directive* fiind ținute prin celelalte nișe care susțin argumentarea ca *ilocuție compusă*. Am observat, de asemenea, că *actele de discurs* ce ar putea fi amenințătoare pentru fața celuilalt sunt evitate prin ceea ce Orecchioni numește „l’adoucissement des actes menaçants” (Orecchioni, 2012: 73) sau *softeners* care definesc de altfel conceptele atât de exploatate de către pragmatica actuală: *fața pozitivă și fața negativă* (concepte introduse de Brown și Levinson, în Levinson, 1987), definite de către Goffman ca „travail des faces” (Goffman, 1974:15) sau *face work*. În acest sens: „la politesse apparaît comme un moyen de concilier le désir mutuel de préservation des faces, avec le fait que la plupart des actes de langage produits au cours de l’interaction sont potentiellement menaçants pour telle ou telle de ces mêmes faces” (Orecchioni, 2012: 72). *Actele indirecte*, în general, sunt astfel de *softeners* care nu se manifestă doar prin procedee lexicale sau sintactice, ci mai ales prin cele prozodice (tonul vocii, mărci ale ezitării) sau nonverbale (*zâmbetul* joacă, adesea, acest rol). Analiza noastră relevă două modalități prin care acești *softeners* se particularizează și se realizează în discurs sub forme diferite: actele directive directe segmentate fie prin nonverbal, fie prin tonalitate sunt precedate sau urmate verbal sau nonverbal de anumiți *adoucisseurs* (principiul echilibrului este respectat); actele indirecte exprimate sub aparența altora sunt de cele mai multe ori în discurs încorporate în arhitectura argumentativă a discursului prin strategii specifice.

Totuși, *tonalitatea dominantă prescriptiv incitativă a discursului religios ocazional* a fost, în finalul *părții a cincea*, descrisă astfel: conținutul unui text prescriptiv (adică *actul prescriis*) este exprimat prin mijloace diferite de realizare specifice unui alt tip de text: cel argumentativ și chiar asertiv apreciativ, așa cum o demonstrează, în *Partea a șasea* a lucrării, analiza *Elogiului* și secvențelor de tip *laudatio*, analiză prin care statutul de macro-FFA (evaluativ pozitiv) al

acestui, invocat în partea teoretică a *părții a cincea*, se confirmă în acest gen discursiv, mai mult decât în oricare altele, în analiza inclusă în această parte a lucrării (*Partea a șasea: Empatie și emoție, în discursul religios ocazional actual*).

De asemenea, tot în această *parte a șasea* a prezentei lucrări se justifică, considerăm, incursiunea în teoriile majore ale retoricii (clasice și actuale) din *partea întâi*, incursiune făcută în vederea situării teoretice complete și corecte a acestui gen omiletic aparte, *pareneza*, și în raport cu genurile propuse de retorică. Astfel, *discursul religios ocazional* poate fi considerat, din cele precizate în *partea întâi* și așa cum reiese și din analiza din *partea a șasea*, analogul suplu al *discursului epidictic* care este, de altfel, definit în termeni foarte similari, în retorică, ca „discours de circonstances” (Danblon, 2005:37); aceasta, pentru că presupune consolidarea valorilor la care aderă o anumită comunitate. *Dominanta epidictică* se face simțită mai ales în cazul cuvântărilor ținute după așa numitele *Ierurgii* și *Te Deum: comemorări, evenimentele funebre, acordările de distincții* etc. Totuși, dincolo de faptul că lucrarea are în vedere și cuvântările ținute după săvârșirea *Sfintelor Taine* (care, după cum am observat în analizele *părților a patra și a cincea*, permit o apropiere mai mare către auditoriu, întemeindu-se parcă mai mult pe *consiliere, îndemn, mai vădit și mai direct*) datorită dinamicii imprimată discursului religios astăzi, inclusiv *elogiul* presupune, de multe ori, secvențe cu caracter incitativ care îndeamnă auditoriul către acel „**faire faire**” și nu se rezumă doar la expunerea unor valori și calificarea lor; într-adevăr creștinismul uzează de această formă de *omagiu colectiv* ca prilej de *influențare* prin cuvânt cu un puternic *efect formator*. Raportându-ne la corpusul pe care l-am alcătuit dintre cele patru criterii de delimitare pe care le utilizează tratatele de retorică (clasică), trei dintre ele nu reprezintă diferențe reale ce apar între cele trei genuri. În *genul omiletic ocazional*, argumentarea depășește ordinea temporală atribuită genului epidictic, iar în contextul actual expunerea valorilor și elogierea lor se face în vederea ghidării deciziilor viitoare ale auditoriului. De asemenea, faptele celui elogiât (atunci când este cazul: mai ales în cuvântările ținute la hramul Bisericii, la comemorări, înmormântări etc.) sunt privite retrospectiv, supuse (aparent) evaluării prin ghidarea auditoriului către o anumită concluzie și prin implicarea afectivă și cognitivă a auditoriului prezent. Finalitatea urmărită este, de fapt, una singură, considerăm, în toate cele trei genuri amintite: „acțiunea”. *A da sfaturi* pentru a înfăptui în viitor ceea ce este util și pentru *a evita* ceea ce nu este util, *a înfăptui* ceea ce este drept și corect și *a evita* înfăptuirea a ceea ce nu este astfel înseamnă *a*

acționa în favoarea a ceea ce este frumos, plăcut, onorabil, dar *a acționa* și în defavoarea a ceea ce se opune acestor criterii.

Prin urmare, capitolul intitulat ***Elogiul, macro-act de limbaj, între emoție publică și strategia construirii auditoriului*** se încheagă racord cu celelalte părți anterioare ale lucrării, iar plasarea sa la finele ***părții a șasea*** nu este întâmplătoare cum, de altfel, nu este întâmplător nici faptul că am preferat încadrarea analizei secvențelor *laudatio*, a secvențelor în care sunt înmânate recompense sau a secvențelor în care apare *blamul* în capitolul *Pareneza* discurs al emoției și „discurs argumentativ al emoției” (Micheli, 2010). Profund dependente evenimential, *parenezele*, rostite *la momente de bucurie sau la momente de întristare*, implică empatic pe cei înscriși în circuitul comunicativ, iar predicatorul exploatează permanent anumite *reprezentări colective* pe care le reafirmă, le validează și întreține permanent. *Emoțiile colective* apropie indivizii, intensificându-le sentimentele și expresiile comportamentale, în acest sens, în ***partea a șasea*** am insistat, de asemenea, asupra modului în care afectivitatea se manifestă în *discursul religios ocazional* și/sau în timpul rostirii lui, în materialul lingvistic și nonlingvistic, prin preluarea și *redimensionarea* modelului propus de Raphaël Micheli (Micheli, 2010:177), adică prin plasarea sa în „circumstanță” și prin respectarea perspectivei interacționale asupra comunicării. Corpusul nostru a permis o astfel de abordare prin transcrierea amănunțită realizată și observarea *sub lupă*, în dinamica lor, a detaliilor verbale, paraverbale și nonverbale cele mai importante. Analiza modalităților în care *emoția este semiotizată* s-a făcut, deci, din această perspectivă interacțională.

În completarea părților aplicative anterioare, ***Partea a șaptea (Co-funcționarea gestualitate-limbaj în discursul religios ocazional, în vederea argumentării)*** nu s-a vrut a fi una ce trebuie considerată separat și independent de restul analizei, căci ea este susținută de celelalte, anterioare ei. Intenția noastră, în prezenta lucrare, prin alcătuirea temeinică, în detaliu, a corpusului, a fost aceea de a surprinde, descrie și analiza comunicarea nonverbală în *dinamica* sa, progresiv, în strânsă legătură cu materialul verbal și paraverbal, fapt pe care descrierile amănunțite ale gesturilor l-au permis, în privința oricărui exemplu, din toate părțile analitice ale lucrării de față. Totuși, în partea a șaptea, analiza s-a organizat urmărind același tipar cu cel al părților anterioare, plecând de la câteva premise teoretice, pe scurt, de la viziunea interacțională asupra comunicării, ca procedeu *plurisemiotic* și *multicanal*. Asupra proceselor prin care anumite gesturi sunt asociate discursului pentru a provoca asupra auditoriului sau asupra contextului, *un efect* am insistat prin analiza: gesturilor care însoțesc discursul (**gesturile co-verbale**: -

gestualitatea ilustrativă: ideogramele; kinetogramele și pictogramele; deicticele; - gestualitatea paraverbală; gesturile substitutive strategice și gesturile complementare), dar și a celor care pilotează interacțiunea (*simultane și simetrice; simultane și complementare; succesive și simetrice; succesive și complementare*).

Întrucât particularitățile acestui gen omiletic sunt multiple, pentru fiecare parte a lucrării în care am insistat asupra uneia dintre ele, plecând de la *parametrii* inițiali, aparatul conceptual a fost ușor diferit, dar progresiv, complementar aplicat. Opțiunea pentru o abordare *interdisciplinară* și insistența asupra anumitor detalii de ordin *omiletic* se justifică, considerăm, prin complexitatea acestui gen discursiv și a istoriei sale teoretice deloc uniformă. Studiul de față nu are pretenția exhaustivității și, în ciuda structurii sale care ne-a permis accesarea unor teorii noi pentru fiecare parte aplicativă a sa, considerăm că, pe baza corpusului alcătuit, cercetarea poate fi continuată. *Corpusul* care însoțește prezenta lucrare rămâne, așadar, încă insuficient exploatat, tocmai, pentru că transcrierea aceasta *în detaliu a materialului audio-video* permite viitoare abordări, nu doar cu privire la *discursurile religioase ocazionale* ce îl compun, ci și cu privire la discursurile politice sau academice care le însoțesc pe cele dintâi.

Bibliografie

1. Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti”, *Dicționarul explicativ al limbii române*, Editura Univers Enciclopedic, București, 2016. [=DEX].
2. Adam, J.M., *Linguistique textuelle. Des genres de discours aux textes*, Nathan Université, Paris, 1999. [=Adam, *Linguistique*].
3. Amossy, Ruth, Anne Herschberg, *Stéréotypes et clichés, Langue, discours société*, 3e édition, Armand Colin, Paris, 2011. [=Amossy, *Stéréotypes*].
4. Amossy, Ruth, *La présentation de soi. Ethos et identité verbale*. Presses universitaires de France, Paris, 2010. [=Amossy, *La présentation*].
5. Amossy, Ruth, *L'argumentation dans le discours*, 3e édition, Cursus Lettres, Armand Colin, Paris, 2010. [=Amossy, *L'argumentation*].
6. Andreescu-Colanu, Constantin, *Predica în cultul creștin și folosirea ei în Biserica Ortodoxă Română*, Ex-Libris, Biblioteca Universității din Cluj, 1944. [=Colanu, *Predica în cultul creștin*].
7. Anscombe, Jean-Claude et Ducrot, Oswald, *L'argumentation dans la langue*, Mardaga, Liège, 1988. [=Ducrot, *L'argumentation*].
8. Anscombe, Jean-Claude, Bernard Darbord, Alexandra Oddo, *La parole exemplaire. Introduction à une étude linguistique des proverbes*, Ouvrages publié avec le soutien de l'équipe d'accueil EA369. Études romanes de l'Université Paris Ouest Nanterre La Défense, Armand Colin/Recherches. [=Anscombe, *La parole*].
9. Aramă, George, *Elemente de omiletică specială sau povățuiri și îndrumări speciale pentru alcătuirea diferitelor genuri și specii de cuvântări bisericești, precedate de noțiuni despre istoria elocuenței bisericești din vechime și până astăzi, pentru folosința cursului superior al seminariilor teologice*, Scriere tipărită după moartea autorului de Arhimandritul I. Scriban, profesor de omiletică și pastorală la Facultatea de Teologie din Chișinău, Editura Librăriei „Principele Carol”, București, 1930. [=Aramă, *Elemente de omiletică*].
10. Aramă, Gheorghe, *Omiletica*, Editura Imprimeria Independenței, București, 1922. [=Aramă, *Omiletica*].
11. Arhipresviter-Stavrofor Dr. Oreste Tarangul, *Regenerarea predicii (Exegeza omiletică sau practică)*, Tipografia Uniunii Clericilor Ortodocși din Basarabia, Chișinău, 1934. [=Tarangul, *Regenerarea predicii*].

12. Aristote, *Morale à Nicomaque, IIème livre*, Publié avec une introduction, un argument des notes en français et un appendice par M. Hannequin, Librairie Hachette et Cie, Paris, 1907. [=Aristote, *Morale à Nicomaque*].
13. Aristote, *Rhétorique*, tome premier, Livre I, texte établi et traduit par Médéric Dufour, troisième tirage, Société D'Édition «Les Belles Lettres», Boulevard Raspail 1967. [=Aristote, *Rhétorique*].
14. Aristotel, *Retorica, Fragmente sau tratate*. Ediție bilingvă. Traducere, studiu introductiv și index de Maria-Cristina Andrieș, Note și comentarii de Ștefan-Sebastian Maftei, Editura Univers Enciclopedic Gold, București, 2011. [=Aristotel, *Retorica*].
15. Austin, J.L., *Cum să faci lucruri cu vorbe*, traducerea în românește de Corneanu Sorana, Editura Paralela 45, Pitești, 2005. [=Austin, *Cum să faci lucruri*].
16. Bahtin, Mihail, *Probleme de literatură și estetică*, traducere de Nicolae Iliescu, București, Editura Univers, 1982 [=Bahtin, *Probleme*].
17. Băjău, Pr. Conf. Dr. Ion L., *Omiletică specială*, Editura Universitaria, Craiova, 2004. [=Băjău, *Omiletică specială*].
18. Barthes, Roland, *L'ancienne rhétorique* în „Recherches rhétoriques”, Communications 16, Éditions Seuil, Paris, 1970. [=Barthes, *L'ancienne*].
19. Baștovoi, Ieromonah Savatie, *Pietrele vorbesc. Mic tratat despre predică*, Editura Cathisma, București, 2010. [=Baștovoi, *Pietrele vorbesc*].
20. Bateson, G.; Birdwhistell, R.; Goffman, E.; Hall, E.T.; Jakobson, D.; Scheflen, A.; Sigman, S.; Waltzlawick, P., *La nouvelle communication*. Textes recueillis et présentés par Yves Winkin, Éditions du Seuil, 1981. [=Winkin, *La nouvelle communication*].
21. Benveniste, Emile, *Probleme de lingvistică generală*, vol.I, Ed.Teora, București, 2000 [=Benveniste, *Probleme*].
22. Birdwhistell, Ray L., *Kinesics and Context, Essays on Body Motion Communication*, University of Pennsylvania Press, Philadelphia, 1970. [=Birdwhistell, *Kinesics*].
23. Bochenski, J. M., *Ce este autoritatea?*, traducere din germană de Thomas Kleininger, Editura Humanitas, București, 1992. [=Bochenski, *Ce este autoritatea*].
24. Bogdan-Tucicov, Ana, *Dicționar de psihologie socială*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1981. [=Tucicov, *Dicționar*].

25. Bonhomme, Marc, *Pragmatique des figures du discours*, Paris, Champion, 2005. [=Bonhomme, *Pragmatique*].
26. Bossuet, *Oraison funèbre de Michel Le Tellier*, prononcée en l'église Saint-Gervais le 25 janvier 1686, *Oraisons funèbres*, éd. J. Truchet, « Classiques Garnier », Bordas, 1988. [=Bossuet, *Oraison funèbre*].
27. Botezatu, Monica, *Comunicarea simbolică în ritualul ortodox*, Editura Universitaria, Craiova, 2010. [=Botezatu, *Comunicarea*].
28. Bourdieu, Pierre, *Ce que parler veut dire. L'économie des échanges linguistiques*, Fayard, Paris. [=Bourdieu, *Ce que parler*].
29. Bourdieu, Pierre, *Méditations pascaliennes*, Paris, Éditions de Seuil, 1997. [=Bourdieu, *Méditations*].
30. Braniște, Ene, *Dicționar de cunoștințe religioase*, tipărit cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Laurențiu, Mitropolit al Ardealului, Editura Andreiana, Sibiu, 2010. [=Braniște, *Dicționar*].
31. Braniște, Ene; Nițoiu, Arhim. Prof. Ghenadie; Neda, Pr. Prof. Gheorghe, *Liturgica teoretică. Manual pentru seminariile teologice*, Tipărită cu binecuvântarea Prea Fericitului Părinte Teoctist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2002. [=Braniște, *Liturgica teoretică*].
32. Breton, Philippe, *L'argumentation dans la communication*, Éditions La Découverte, Paris, 1996. [=Breton, *L'argumentation*].
33. Breton, Philippe; Gauthier, Gilles, *Histoire des théories de l'argumentation*, nouvelle édition, Éditions de la Découverte, Paris, 2011. [=Breton, *Histoire des théories*].
34. Bronckart, Jean-Paul avec la collaboration de Bain, D.; Schneuwly, B.; Davaud, C. & Pasquer, A., *Le fonctionnement des discours. Un modèle psychologique et une méthode d'analyse*, Delachaux & Niestlé, Paris 1994. [=Bronckart, *Le fonctionnement*].
35. Brown, P.; Levinson, S., *Politeness, Some universals in language usage*, Cambridge University Press, Cambridge, 1987 [=Levinson, *Politeness*].
36. Brunel, Marie-Lise; Cosnier, Jacques, *L'empathie, un sixième sens*, Presses universitaires de Lyon, Lyon, 2012. [=Cosnier, *L'empathie*].
37. Bulacu, Mihail, *Omilia despre predică a Sfântului Ioan Hrisostom, Studiu omiletic analitic și comparativ cu predica modernă și contemporană*, Tipografia Cărilor Bisericești, București, 1946. [=Bulacu, *Omilia despre predică*].

38. Bulacu, Mihail, *Omilia exegetică-biblică*, Partea I, Editura Autorului, Oradea, 1929. [=Bulacu, *Omilia exegetică*].
39. Calbris, Geneviève, *Elements of meaning in gesture*, translated by Mary M. Copple, John Benjamins Publishing Company, Amsterdam/Philadelphia, 2011. [=Calbris, *Elements*].
40. Calbris, Geneviève; Porcher, Louis, *Geste et communication. Langues et apprentissage des langues*, Collection dirigée par H. Besse et E. Papo, École normale supérieure de Fontenay – Saint-Cloud CREDIF, Hatier, Paris, 1989. [=Calbris, *Geste et communication*].
41. Calbris, Geneviève; Porcher, Louis, *Geste et communication. Langues et apprentissage des langues*, Collection dirigée par H. Besse et E. Papo, École normale supérieure de Fontenay – Saint-Cloud CREDIF, Hatier, Paris, 1989. [=Calbris, *Geste*].
42. Catherine Kerbrat-Orecchioni, *Les interactions verbales*, tome 3, Armand Colin, Paris, 1994, p.47. [=Orecchioni, *Les interactions*, t. 3].
43. Cesereanu, Ruxandra, *Imaginarul violent al românilor*, Editura Humanitas, București, 2003. [=Cesereanu, *Imaginarul*].
44. Ceuță, Ioan, *Arta de a predica. Metode și procedee*, Editura Lumina Evangheliei, București, 2002. [=Ceuță, *Arta de a predica*].
45. Chandler, Daniel, *Semiotics, the basics*, second edition, Routledge, Taylor & Francis Group, London and New York, 2007. [=Chandler, *Semiotics*].
46. Charaudeau, Patrick, *Langage et discours. Éléments de semiolinguistique. Théorie et pratique*, Hachette, Paris, 1957. [=Charaudeau, *Langage*].
47. Chelcea, Septimiu, *Dicționar de psihologie socială*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1981. [=Chelcea, *Dicționar*].
48. Chelcea, Septimiu, *Rușinea și vinovăția în spațiul public. Pentru o sociologie a emoțiilor*, Editura Humanitas, București, 2008 [=Chelcea, *Rușinea*].
49. Chelcea, Septimiu; Ivan, Loredana; Chelcea, Adina, *Comunicarea nonverbală: gesturile și postura. Cuvintele nu sunt de-ajuns*, Editura Comunicare.ro, București, 2005. [=Chelcea, *Comunicarea*].
50. Chițescu, N.; Todoran, Pr. Prof. Isidor; Petreuță, Pr. Prof. I., *Teologia dogmatică și simbolică. Manual pentru facultățile teologice*, ediția a II-a, volumul 1, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2004. [=Chițescu, *Teologia dogmatică*].

51. Chraudeau, Patrick; Maingueneau, Dominique, *Dictionnaire d'analyse du discours*, Éditions du Seuil, Paris IV, 2002. [=Maingueneau, *Dictionnaire*].
52. Ciobotă, Marius Daniel, *Discursul omiletic din perspectiva științelor comunicării*, Editura Universitară, București, 2012. [=Ciobotă, *Discursul omiletic*].
53. Collett, Peter, *Cartea gesturilor. Cum putem citi gândurile oamenilor din acțiunile lor*, traducere din engleză de Alexandra Borș, Editura Trei, București, 2011. [=Collett, *Cartea gesturilor*].
54. Corazze, Jacques, *Les communications non-verbales*, Presses Universitaires de France, Paris, 1980. [=Corazze, *Les communications*].
55. Coșeriu, Eugen, *Teoria limbajului și lingvistica generală*, traducere de Nicolae Saramandu, Editura Enciclopedică, București, 2004. [=Coșeriu, *Teoria limbajului*].
56. Cosnier, Jacques, *Introducere în psihologia emoțiilor și a sentimentelor. Afectele, emoțiile, sentimentele, pasiunile*, traducere în limba română de Eliza Galan, Editura Polirom, Iași, 2007. [=Cosnier, *Introducere*].
57. Coteanu, Ion, *Crestomație de lingvistică generală*, Editura Fundației „România de Mâine”, București, 1998. [=Coteanu, *Crestomație*].
58. Cradock, Fred B., *Prêcher*, trad. de Jean-François Rebeaud, Labor et Fides, Geneva, 1991, cap. 2, *Le sermon et son contexte*. [=Cradock, *Prêcher*].
59. Danblon, Emmanuelle, *La fonction persuasive. Anthropologie du discours rhétorique. Origines et actualité*, Armand Colin Éditeur, Paris, 2005. [=Danblon, *La fonction persuasive*].
60. Danblon, Emmanuelle, *Rhétorique et rationalité. Essai sur l'émergence de la critique et de la persuasion*, préface de Marc Dominicy, Éditions de l'Université de Bruxelles, Bruxelles, 2002. [=Danblon, *Rhétorique et rationalité*].
61. Daniel, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, *Dăruire și dăinuire. Raze și chipuri de lumină din istoria și spiritualitatea românilor*, Editura Trinitas, Iași, 2005. [=IPS Daniel, *Dăruire*].
62. Dascălu-Jinga, Laurenția, *Melodia vorbirii în limba română*, Editura Univers Enciclopedic, București, 2001. [=Dascălu-Jinga, *Melodia vorbirii*].
63. Détrie, Catherine; Siblot, Paul; Verine, Bertrand, *Termes et concepts pour l'analyse du discours: une approche praxématique*, Éditions Honoré Champion, Paris, 2001. [=Détrie, *Termes*].

64. Dijk, Teun A. van, *Studies in the pragmatics of discourse*, Mouton Publishers, The Netherlands, 1981. [=Dijk, *Studies*].
65. Dispaux, Gilbert, *La logique et le quotidien. Une analyse dialogique des mécanismes d'argumentation*. Les Éditions de Minuit, Paris, 1984. [=Dispaux, *La logique*].
66. Dorogan, Maria, *Curs de Elocință*, Editura Arc, Chișinău, 1995. [=Dorogan, *Curs de Elocință*].
67. Drăgoi, Eugen, *Înmormântarea și pomenirile pentru cei adormiți*, Ediția a V-a, Tipărită cu binecuvântarea P.S. dr. Casian Crăciun, Episcopul Dunării de Jos, Editura Episcopiei Dunării de Jos, Galați, 2008. [=Drăgoi, *Înmormântarea și pomenirile*].
68. Ducrot, Oswald, *Le dire et le dit*, Minuit, Paris, 1984. [=Ducrot, *Le dire et le dit*].
69. Ducrot, Oswald, *Les mots du discours*, Minuit, Paris, 1980. [=Ducrot, *Les mots*].
70. Dura, Nicolae, *Propovăduirea cuvântului și Sfintele Taine. Valoarea lor în lucrarea de mântuire. Teză de doctorat în teologie*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1998. [=Dura, *Propovăduirea*].
71. Durkheim, Émile, *The Elementary Forms of the Religious Life*, Allen&Unwin, London, 1976. [=Durkheim, *The Elementary*].
72. Eemeren, Frans H. van; Grootendorst, Rob, *Argumentare, comunicare și sofisme. O perspectivă pragma-dialectică*, Universitatea din Amsterdam, traducere din limba engleză de Corina Andone și Anca Gâță, Galați University Press, Galați, 2010. [=Eemeren, *Argumentare*].
73. Eemeren, Frans van; Grootendorst, Rob; Kruiger, Tjark, *Handbook of Argumentation Theory. A Critical Survey of Classical Backgrounds and Modern Studies*, Foris, Dordrecht/Cinnaminson, 1987. [=Eemeren, *Handbook*].
74. Eggs, Ekkehard, *L'argument par exemple, l'exemplum et l'appropriation du passé. À propos des « Justes » de France*, în *Rhétoriques de l'exemple. Fonctions et pratiques*, Ouvrage collectif sous la direction de Emmanuelle Danblon, Victor Ferry, Loïc Nicolas et Benoît Sans, avec la contribution de: Francis Goyet, Marc Angenot, Fabrice Clément, Alain Rabatel, Sebastian McEvoy, Ekkehard Eggs, Presses Universitaires de Franche-Comté, 2014. [=Eggs, *L'argument par exemple*].
75. Emanuel, Dr. Cosma, *Didascălul creștin și Biserica Lui Hristos în lume*, Editura Ceconi, Baia Mare, 2011. [=Emanuel, *Didascălul*].

76. Fairclough, N., *Critical Discourse Analysis*, Longman, London, 1995. [=Fairclough, *Critical Discourse*].
77. Felecan, Daiana, *Aspecte ale polifoniei lingvistice. Teorie și construcție*, Editura Tritonic, București, 2010. [=Felecan, *Aspecte*].
78. Felmy, Karl Christian, *Dogmatica experienței ecleziale. Înnoirea teologiei ortodoxe contemporane*, introducere și traducere de prof. dr. Ioan Ică, Editura Deisis, Sibiu, 1999. [=Felmy, *Dogmatica*].
79. Fisher, B. Aubrey (University of Utah), *Interpersonal Communication. Pragmatics of Human Relationship*, Random House, New York, 1987. [= Fisher, *Interpresonal Communication*].
80. Fiske, John, *Introducere în științele comunicării*, traducere de Monica Mitarcă, Editura Polirom, Iași, 2003. [=Fiske, *Introducere*].
81. Floca, Ioan N., *Canoanele Bisericii Ortodoxe*, Ediția a III-a, Editura Sophia, Sibiu, 2005. [=Floca, *Canoanele*].
82. Florescu, Vasile, *Retorica și neoretorica. Geneză, evoluție, perspective*, Editura Academiei Republicii Socialiste România, București, 1973. [=Florescu, *Retorica*].
83. Fontanier, Pierre, *Figurile limbajului*, traducere, prefață și note Antonia Constantinescu, Editura Univers, București, 1977. [=Fontanier, *Figurile*].
84. Frențiu, Luminița, *Strategii de comunicare în interacțiunea verbală*, Editura Mirton, Timișoara, 2000. [=Frențiu, *Strategii*].
85. Gardes Tamine, Joëlle, *La rhétorique*, Armand Colin, Paris, 2011, p. 30. [=Tamine, *La rhétorique*].
86. Gavreliuc, Alin, *O călătorie alături de „celălalt”*. *Studii de psihologie socială*, Editura Universității de Vest, Timișoara, 2002. [=Gavreliuc, *O călătorie*].
87. Goffman, Erving, *Behavior in Public Places, Notes on the Social Organization of Gatherings*, The Free Press, New York, 1963. [=Goffman, *Behavior*].
88. Goffman, Erving, *Encounters. Two studies in the sociology of interaction*, The Bobbs-Merrill Company, Inc, A Subsidiary of Howard W Sams & Co., Inc, Indianapolis, New York, 1961 (fifth printing). [=Goffman, *Encounters*].
89. Goffman, Erving, *Façons de parler*, traduit de l'américain par Alain Kihm, Les Éditions de Minuit, Paris, 1987. [=Goffman, *Façons de parler*].

90. Goffman, Erving, *Frame Analysis. An Essay on the Organization of Experience*, Harper and Row, New York, 1974. [=Goffman, *Frame Analysis*].
91. Goffman, Erving, *La mise en scène de la vie quotidienne*, Tome I, *La présentation de soi*, Éditions de Minuit, Paris, 1973. [=Goffman, *La présentation*].
92. Goffman, Erving, *Les rites d'interaction*, traduit de l'anglais par Alain Kihm, Les Éditions de Minuit, 1974. [=Goffman, *Les rites*].
93. Goffman, Erving, *Relations in public: Microstudies of the public order*, Basic Books, New York, 1971. [=Goffman, *Relations*].
94. Golu, Mihai, în *Dicționar de psihologie socială*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1981. [=Golu, *Dicționar*].
95. Gordon, Pr. Vasile (coordonator), Pr. Adrian Ivan, Pr. Nicușor Beldiman, *Omiletica*, volum publicat cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Editura Basilica, București, 2015. [=Gordon, *Omiletica*]
96. Gordon, Vasile, *Biserica și Școala. Analize omiletice, catehetice și pastorale*, Editura Christiana, București, 2003. [=Gordon, *Biserica*].
97. Gordon, Vasile, *Introducere în omiletică*, Editura Universității din București, București, 2001. [=Gordon, *Introducere*].
98. Gordon, Vasile, *Predica ocazională. Pareneza. Considerații teoretice și exemplificări. Teză de doctorat în teologie*. Editura Institutului Public și de Misiune al BOR, București, 2001. [=Gordon, *Predica ocazională*].
99. *Gramatica limbii române*, Editura Academiei, București, 2005, vol. al II-lea, *Enunțul*. [=GALR].
100. Green, Georgia M., *Pragmatics and natural language understanding*, Second Edition, University of Illinois, Lawrence Erlbaum Associates, Publishers, Mahwan, New Jersey, 1996. [=Green, *Pragmatics*].
101. Grice, H.P., *Logic and Conversation*, Harvard University, 1967. [=Grice, *Logic*]
102. Grigoraș, Pr. Costachi, „...Propovăduiți Evanghelia la toată făptura!...”, Omiletică și Catehetică specială, Editura Trinitas, Editura Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, Iași, 2000. [= Grigoraș, *Propovăduiți*].
103. Grize, Jean-Blaize, *Logique naturelle et communications*, PUF, Paris, 1996. [=Grize, *Logique*].

104. Guénon, René, *Simbolismul crucii*, traducere din limba franceză de Daniel Hoblea, Editura Herald, București, 2012. [=Guénon, *Simbolismul*].
105. Guia, Sorin, *Discursul religios. Structuri și tipuri*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2014. [=Guia, *Discursul religios*].
106. Hall, E.T., *La dimension cachée*, Éditions du Seuil, Paris, 1971. [=Hall, *La dimension*].
107. Hoară Cărașu (coordonator), Luminița, *Corpus de limbă română vorbită actuală nedialectală*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2013. [=Cărașu, *Corpus*].
108. Hoară Cărașu, Luminița, *Pragmalingvistică. Concepte și taxinomii*, Editura Cermin, Iași, 2004. [=Cărașu, *Pragmalingvistică*].
109. Hoară Cărașu, Luminița, *Teorii și practici ale comunicării*, Editura Cermin, Iași, 2008. [=Cărașu, *Teorii*].
110. Horia Alexandru, *Vorbirea în șoaptă*, Editura Anastasia, București. [=Horia, *Vorbirea în șoaptă*].
111. *Învățătură de credință creștină ortodoxă*, tipărită cu aprobarea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române și cu binecuvântarea și purtarea de grijă ale Preafericitului Părinte Teoctist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2000. [=Învățătură de credință creștină ortodoxă].
112. Ioan Gură de Aur, Sfântul; Grigorie din Nazians, Sfântul; Efrem Sirul, Sfântul, *Despre preoție*, Carte tipărită cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Teoctist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, traducere din limba greacă veche, introducere și note de Preotul Profesor Dumitru Fecioru, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2007. [=Sfântul Ioan Gură de Aur, *Despre preoție*].
113. Ioan, Petru (coord.), *Aplicații ale hexadei situaționale*, Editura „Ștefan Lupașcu”, Iași, 1999. [=Petru Ioan, *Aplicații*].
114. Ioan, Petru, *Educație și creație în perspectiva unei logici situaționale*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1995. [=Petru Ioan, *Educație*].
115. Ioan, Petru, *Modelul hexadic în politologie*, Editura „Ștefan Lupașcu”, Iași, 2002. [=Petru Ioan, *Modelul hexadic*].
116. Ioan, Petru, *Orizonturi logice. Deschideri și resemnificări în universal actual al formalismelor*, Editura Didactică și pedagogică, București, 1995. [=Petru Ioan, *Orizonturi*].

117. Ionescu-Ruxăndoiu, Liliana, *Interacțiunea verbală în limba română actuală*. Corpus (selective). Schiță de tipologie. Editura Universității din București, București, 2002. [=Ruxăndoiu, *Interacțiunea*].
118. Ionescu-Ruxăndoiu, Liliana; Chițoran, Dumitru, *Sociolingvistica. Orientări actuale*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1975. [=Ionescu-Ruxăndoiu, *Sociolingvistica*].
119. Iorga, Nicolae, *Cuvântări de înmormântare și pomenire* (din veacul al XVI-lea până la 1850), retipărite și întovărășite de note de Nicolae Iorga, Editura Tip. « Neamul Românesc », Soc. pe acțiuni, Vălenii de Munte, 1909. [=Iorga, *Cuvântări de înmormântare*].
120. Joos, Martin, *Readings in Linguistics. The Development of Descriptive Linguistics, 1925-1956*, University of Chicago Press, Chicago, 1957. [=Joos, *Readings*].
121. Jurca, Eugen, *Cateheza baptismală în antichitatea creștină*, Editura Marineasa, Timișoara, 2004. [=Jurca, *Cateheza*].
122. Jurca, Eugen, *Retorică și omiletică*, Editura Galaxia Gutenberg, Târgu Lăpuș, 2009, vol I. [=Jurca, *Retorică și omiletică*].
123. Kerbrat-Orecchioni, Catherine, *La conversation*, Éditions du Seuil, Paris, 1996. [=Orecchioni, *La conversation*].
124. Kerbrat-Orecchioni, Catherine, *Le discours en interaction*, Armand Colin, 2011. [=Orecchioni, *Le discours*].
125. Kerbrat-Orecchioni, Catherine, *L'Énonciation. De la subjectivité dans le langage*, Armand Colin, Paris, 1980. [=Orecchioni, *L'Énonciation*].
126. Kerbrat-Orecchioni, Catherine, *Les actes de langage dans le discours. Théorie et fonctionnement. Cursus*, sous la direction de Henri Mitterand, Armand Colin, Paris, 2012. [=Orecchioni, *Les actes*].
127. Kerbrat-Orecchioni, Catherine, *Les interactions verbales*, tome 1, Armand Colin, Paris, 1980. [=Orecchioni, *Les interactions, t. 1*].
128. Kibédi-Varga, A., *Rhétorique et littérature. Études de structures classiques*, Didier, Paris, 1970. [=Varga, *Rhétorique*].
129. Krieg-Planque, Alice, *Analyser les discours institutionnels*, Série « discours et communication » dirigée par Dominique Maingueneau, Armand Colin, Paris, 2013. [=Planque, *Analyser les discours*].

130. Lardellier, Pascal, *Teoria legăturii ritualice. Antropologie și comunicare*, traducere de Valentina Pricopie, Editura Tritonic, București, 2009. [=Lardellier, *Teoria legăturii*].
131. Levinson, Steven, *Pragmatics*, Cambridge University Press, Cambridge, 1983. [=Levinson, *Pragmatics*].
132. Linton, Ralph, *Fundamentul cultural al personalității*, traducere în limba română de Sergiu Săraru, Editura Științifică, București, 1968. [=Linton, *Fundamentul*].
133. Lo Cascio, Vincenzo, *Gramatica argumentării. Strategii și structuri*, traducere de Doina Condrea-Derer și Alina-Gabriela Sauciu, Editura Meteora Press, București, 2002. [=Lo Cascio, *Gramatica argumentării*].
134. Măgureanu, Anca, *La structure dialogique du discours*, Editura Universității din București, București, 2008. [=Măgureanu, *La structure dialogique*].
135. Maingueneau, Dominique, *Les termes clés de l'analyse du discours*, Nouvelle Édition Revue et Augmentée. Éditions du Seuil, Paris 2009. [=Maingueneau, *Les termes*].
136. Marcus, Stroinel, *Capacitatea de transpunere, indicator fundamental al talentului scenic, Autoreferat la lucrarea de dizertație pentru obținerea titlului de doctor în psihologie*, Conducător Științific Prof. Dr. Docent Al. Roșca, București, 1968. [=Marcus, *Capacitatea*].
137. McQuail, Denis, *Mass Communication Theory. An introduction*. Third Edition, Sage Publications, London, 1994. [=McQuail, *Mass Communication*].
138. McQuail, Denis; Windhal, Sven, *Modele ale comunicării. Pentru studiul comunicării în masă*, traducerea de Alina Bârgăoanu și Paul Dobrescu, Editura Comunicare.ro, București, 2004. [=McQuail, *Modele*].
139. Mestre, Le P., de la Companie de Jésus, *Préceptes de rhétorique. Histoire de l'éloquence grecque latine et française*, Neuvième Édition, Delhomme et Briguet Éditeurs, Paris, 1898. [=Mestre, *Préceptes de rhétorique*].
140. Meyer, Michel, *De le problématique: philosophie, science et langage*, Pierre Mardaga, Bruxelles, 1968. [=Meyer, *De le problématique*].
141. Meyer, Michel, *Histoire de la rhétorique des grecs à nos jours*, Collection dirigée par Jean-Paul Enthoven, Le livre de poche, Librairie Générale Française, Bruxelles, 1999. [=Meyer, *Histoire*].
142. Meyer, Michel, *Questions de rhétorique : langage, raison et séduction*, Paru dans Le Livre de Poche, Bruxelles, 1993. [=Meyer, *Questions de rhétorique*].

143. Micheli, Raphaël, *L'émotion argumentée. L'abolition de la peine de mort dans le débat parlementaire français*, Ouvrage publié avec le concours du Fonds des publications de l'Université de Lausanne, Humanités, Les Éditions du CERF, Paris, 2010. [=Micheli, *L'émotion argumentée*].
144. Mills, Sara, *Discursive approaches to politeness and impoliteness* în De Gruyter Mouton, Linguistic Politeness Research (Eds.), *Discursive Approaches to Politeness*, Walter de Gruyter GmbH&Co. KG, Boston, 2011. [=Mills, *Discursive*].
145. Mitrofanovici, Vasile, *Liturgica Bisericei Ortodoxe, Cursuri universitare* de Dr. Vasile Mitrofanovici, prelucrate, completate și editate de Prof. Dr. Teodor Tarnavski și acum din nou editate și completate de Dr. în Teologie și Filosofie Nectarie Cotlarciuc, Editura Consiliului Eparhial Ortodox-Român din Bucovina, Cernăuți, 1929. [=Mitrofanovici, *Liturgica*].
146. Mocanu, Virgil, *Psihosociologie și paremiologie*, Editura Casa Scriitorilor, Bacău, 2004. [=Mocanu, *Psihosociologie*].
147. Moeschler, Jacques, *Argumentation et conversation. Éléments pour une analyse pragmatique du discours*, Hatier-Paris, 1985. [=Moeschler, *Argumentation*].
148. Moeschler, Jacques, *Théorie pragmatique du discours et pragmatique conversationnelle*, Armand Colin, Paris, 1996. [=Moeschler, *Théorie*].
149. Moeschler, Jacques; Auchlin, Antoine, *Introduction à la linguistique contemporaine*, 3e édition, Armand Colin, Paris, 2009. [=Moeschler, *Introduction*].
150. Molinié, Georges, *Dictionnaire de rhétorique*, Colléction dirigée par Mireille Huchon et Michel Simonin, Librairie Générale Française, *démonstratif*. [=Molinié, *Dictionnaire*].
151. Mondzain, Marie-José, *Imagine, icoană, iconomie. Sursele bizantine ale imaginarului contemporan*, traducere din limba franceză de Măriuca și Adrian Alexandrescu, Editura Sofia, București, 2009. [=Mondzain, *Imagine, icoană*].
152. Morris, Charles, *Signs, language and behavior*, University of Chicago, Prentice Hall, New York, 1946. [=Morris, *Signs*].
153. Morris, Charles, *Writings on the General Theory of Signs*, The Hague, Mouton, 1971. [=Morris, *Writings*].
154. Nectarie de Eghina, Sfântul, *Despre preoție*, traducere din limba neogreacă de Parascheva Grigoriu, Editura Sophia, București, 2008. [=Nectarie de Eghina, *Despre preoție*].

155. Necula, Constantin, *Formare pentru propovăduire, Studii și articole de catehetică, pedagogie și omiletică activă*, Editura Techno Media, Sibiu, 2013. [=Necula, *Formare*].
156. Necula, Nicolae D., *Tradiție și înnoire în slujirea liturgică*, tipărită cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Teoctist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, vol. 3, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2004. [=Necula, *Tradiție și înnoire*, v. 3].
157. Necula, Nicolae D., *Tradiție și înnoire în slujirea liturgică*, vol. 1, Carte publicată cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Ediția a II-a, Editura TRINITAS a Patriarhiei Române, București, 2014. [=Necula, *Tradiție și înnoire*, v. 1].
158. Neț, Mariana, *O poetică a atmosferei. Rochia de Moar*, Editura Univers, București, 1989. [=Neț, *O poetică*].
159. Nicolescu, Costion, (coord.), *Duhovnici români contemporani. Părintele Paisie de la Sihla*, Editura Bizantină, București, 1999. [=Nicolescu, *Duhovnici*].
160. Niculescu, Al, *Individualitatea limbii române între limbile romanice. Contribuții gramaticale*, Editura Științifică, București, p. 42-43. [=Niculescu, *Individualitatea limbii române*].
161. Nothstine, William, *Arta convingerii*, traducere în limba română de Adriana Bădescu, Editura Codecs, București, 1998. [=Nothstine, *Arta*].
162. Obreja-Răducănescu, Daniela, *Pluralitatea codurilor în discursul religios actual*, teză de doctorat, Iași, 2011. [=Răducănescu, *Pluralitatea*].
163. Onu, Constantin, *Semnele credinței*, Editura Universității din Pitești, Pitești, 2005. [=Onu, *Semnele*].
164. Onu, Contantin, *Dicționar religios al limbajului mimico-gestual*, carte tipărită cu binecuvântarea Preasfințitului Părinte Calinic, Episcopul Argeșului și Muscelului, Editura Universității Pitești, Pitești, 2008. [=Onu, *Dicționar religios*].
165. Papadima, Ovidiu, *Literatura populară românească*, Editura Pentru Literatură, București, 1968. [Papadima, *Literatura*].
166. Patriarhia Română, *Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2008. [=Patriarhia Română, *Statutul*].

167. Pavelcu, Vasile, *Elogiul prostiei. Psihologie aplicată la viața cotidiană*, Selecția textelor și prefață de Adrian Neculau, Editura Polirom, Iași, 1999. [=Pavelcu, *Elogiul prostiei*].
168. Pease, Allan, *Limbajul trupului*, traducere din engleză de Alexandru Szabo, Editura Polimark, București, 1997. [=Pease, *Limbajul*].
169. Perelman, Chaïm, Olbrechts-Tyteca, Lucie, *Traité de l'argumentation. La nouvelle rhétorique*, Préface de Michel Meyer, 6e édition, Éditions de l'Université de Bruxelles, Belgique, 2008. [=Perelman, *Traité*].
170. Perelman, Chaïm, *L'Empire Rhétorique. Rhétorique et argumentation*, Deuxième édition augmentée d'un index, Librairie Philosophique J. Vrin, Paris, 2012. [=Perelman, *L'Empire Rhétorique*].
171. Petrescu, Nicolae, *Omiletica. Manual pentru seminariile teologice*, tipărit cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Iustin, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Editura Institutul Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1977. [=Petrescu, *Omiletica*].
172. Peytard, Jean, *Mikhaïl Bakhtine, Dialogisme et analyse du discours*, Collection dirigée par Daniel Delas, Bertrand-Lacoste, Paris, 1995. [=Peytard, *Mikhaïl Bakhtine*].
173. Pitar, Mariana, *Textul injonctiv. Repere teoretice*, Excelsior Art, Timișoara, 2007. [=Pitar, *Textul injonctiv*].
174. Pitulac, Tudor, *Sociologia comunității*, Institutul European, Iași, 2009. [=Pitulac, *Sociologia*].
175. Plantin, Christian, *L'argumentation*, Éditions du Seuil, Paris, 1996. [=Plantin, *L'argumentation*].
176. Pleșa, Petru, *Tipic Bisericesc, cuprinzând rânduiala celor Șapte Laude, A Sfintei Liturghii, a Sfintelor Taine și a Ierurgiilor mai de seamă, precum și alte îndrumări liturgice. Pentru uzul școlilor teologice, al preoților și cântăreților de străină*, tipărit cu binecuvântarea Înalt Prea Sfințitului Părinte Andrei, Arhiepiscopul Alba Iuliei, Editura Arhiepiscopiei Ortodoxe de Alba Iulia, 1999. [=Pleșa, *Tipic*].
177. Pop, Mihai; Ruxăndoiu, P., *Folclor literar românesc*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1978. [=Ruxăndoiu, *Folclor*].
178. Prisacariu (Nacu), Alina Ana, *Ipostaze ale discursului Universitar*. Teză de doctorat, Universitatea „Ștefan cel Mare”, Suceava. [=Nacu, *Ipostaze*].

179. Quintillien, *Le secret de Démosthène*, Collection *Le corps éloquent*, traduit par Françoise Desbordes, Les Belles Lettres, Paris, 1995. [=Quintillien, *Le secret*].
180. Reboul, Anne; Moeschler, Jacques, *Pragmatica discursului*, Institutul European, traducere în limba română de Antoniu Irinel, Iași, 2010. [=Reboul, *Pragmatica*].
181. Robert Vion, *La communication verbale*-analyse des interactions, Hachette Supérieur, Paris, 1992. [Vion, *La communication*].
182. Robert, M.-A., *Ethos. Introduction à l'anthropologie sociale*. Collection « Humanisme d'Aujourd'hui » Éditions Vie Ouvriere, Bruxelles, 1968. [=Robert, *Ethos*].
183. Robrieux, Jean-Jacques, *Rhétorique et argumentation*. Sous la direction de Daniel Bergez, troisième édition revue et augmentée, Armand Colin, Paris, 2010. [=Robrieux, *Rhétorique*].
184. Rogojinaru, Adela, *Relațiile publice. Fundamente interdisciplinare*, Editura Tritonic, București, 2005. [=Rogojinaru, *Relațiile*].
185. Romedea, Adriana-Gertruda, *Actele de discurs: o perspectivă semiotică*, Editura „Ștefan Lupașu”, Iași, 1999. [=Gertruda Romedea, *Actele de discurs*].
186. Rovența-Frumușani, Daniela, (coord.), *Ipostaze discursive*, Editura Universității din București, București, 2009. [=Frumușani, *Ipostaze*].
187. Rovența-Frumușani, Daniela, *Argumentarea. Modele și strategii*, Editura BIC ALL, București, 2000. [=Rovența-Frumușani, *Argumentarea*].
188. Rovența-Frumușani, Daniela, *Semiotică, societate, cultură*, Institutul European, Iași, 1999. [=Rovența-Frumușani, *Semiotică*].
189. Sălăvăstru, Constantin, *Critica raționalității discursive. O interpretare problematologică a discursului filosofic*, Editura Polirom, Iași, 2001. [=Sălăvăstru, *Critica raționalității*].
190. Sălăvăstru, Constantin, *Discursul puterii, încercare de retorică aplicată*, Institutul European, Iași, 1999. [=Sălăvăstru, *Discursul puterii*].
191. Sălăvăstru, Constantin, *Mic tratat de oratorie*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2006. [=Sălăvăstru, *Mic tratat*].
192. Sălăvăstru, Constantin, *Modele argumentative în discursul educational*, Editura Academiei Române, București, 1996. [=Sălăvăstru, *Modele*].
193. Sălăvăstru, Constantin, *Raționalitate și discurs. Perspective logico-semiotice asupra retoricii*, Editura Didactică și pedagogică, R.A., București, 1996. [=Sălăvăstru, *Raționalitate*].

194. Sava, Viorel, *Taina Mărturisirii în Riturile Liturgice Actuale*, tipărită cu binecuvântarea I.P.S. Daniel, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, Editura Trinitas, 2004. [=Sava, *Taina Mărturisirii*].
195. Săvulescu, Silvia, *Retorică și teoria argumentării*, Editura Comunicare.ro, București, 2004. [= Săvulescu, *Retorică*].
196. Schmitt, Jean-Claude, *Les corps, les rites, les rêves, le temps. Essais d'anthropologie médiévale*, Éditions Gallimard, Paris, 2001. [=Schmitt, *Les corps*].
197. Schmitt, Jean-Claude, *Prêcher d'exemples. Récits de prédicateurs du Moyen Age*, Publié avec le concours du Centre National des Lettres, Éditions Stock, 1985. [=Schmitt, *Prêcher d'exemples*].
198. Searle, John R, *Speech acts, An essay in the philosophy of language*, Cambridge University Press, Cambridge, reprinted 1983. [=Searle, *Speech*].
199. Sfez, Lucien, *Comunicarea*, traducere de Margareta Samoilă, prefață de Dan Lungu, Institutul European, Iași, 2002. [=Sfez, *Comunicarea*].
200. Stănciulescu, Traian D., (doctorand), *Semiotica miturilor cosmogonice, rezumatul tezei de doctorat*, conducător științific prof. dr. Petru Ioan, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 1995. [=Stănciulescu, *Semiotica*].
201. Stănciulescu, Traian D., *La început a fost semnul, o altă introducere în semiotică*, Editura Performantica, Iași, 2004. [=Stănciulescu, *La început a fost semnul*].
202. Stănciulescu-Bârda, Alexandru, *Sfintele Taine și proverbele românești*, Editura „Cuget Românesc”, Mehedinți, 2012. [=Stănciulescu-Bârda, *Sfintele taine*].
203. Stăniloae, Dumitru, *Teologia dogmatică ortodoxă*, vol. 2, Ediția a doua, Editura Institutului Biblic și de misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1997. [=Stăniloae, *Teologia dogmatică*].
204. Ștefănescu, Arhimandrit Melchisedec, *Teologia pastorală*, Ediție îngrijită de Preot Prof. Dr. Viorel Sava și Diacon Drd. Cezar Pelin, Editura Doxologia, Iași, 2011. [=Melchisedec Ștefănescu, *Teologia pastorală*].
205. Ștefănescu, Loara, *Retorica argumentării în discursul politic contemporan*, Editura Universității din București, București, 2008. [=Ștefănescu, *Retorica*].
206. Steinhardt, Nicolae, *Cuvinte de credință*, Editura Humanitas, București, 2006. [=Steinhardt, *Cuvinte*]

207. Stroh, Wilfred, *La puissance du discours. Une petite histoire de la rhétorique dans la Grèce Antique et à Rome*. Traduit de l'allemand et du latin par Sylvain Blunz, Les Belles Lettres, Paris, 2010. [=Stroh, *La puissance*].
208. Tarde, Gabriel, *Opinia și mulțimea*, traducere și prefață de Nicoleta Corbu, Editura Comunicare.ro, București. [=Tarde, *Opinia*].
209. Teognost, Ieromonahul, *Botezul și Mirungerea. Taine ale nașterii și devenirii întru Hristos*, tipărită cu binecuvântarea Preasfințitului Calinic, Episcopul Argeșului, Ediție îngrijită de Mănăstirea „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil”, Editura „Credința Strămoșească”, 2004. [=Teognost, *Botezul și Mirungerea*].
210. Tisseron, Serge, *L'empathie au cœur du jeu social*, Éditions Albin Michel, Paris, 2010. [=Tisseron, *L'empathie*].
211. Tite, Philip L., *Valentinian Ethics and Paraenetic Discourse. Determining the Social Function of Moral Exhortation in Valentinian Christianity*, Brill, Leiden, Boston, p. 2009. [=Tite, *Valentinian*].
212. Toader, Ioan, *Metode noi în practica omiletică*, Editura Arhidiecezania, Cluj-Napoca, 1997. [=Toader, *Metode*].
213. Todorov, Tzvetan; Bakhtine, Mikhaïl, *Le principe dialogique*, suivi des *Écrits du Cercle de Bakhtine*, collection Poétique Seuil, 1981. [=Todorov, *Le principe*]
214. Turliuc, Maria Nicoleta, *Imaginar, identitate și reprezentări sociale*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2004. [=Turliuc, *Imaginar*].
215. Vâlcu, Angelica, *Funcționarea discursului specializat*, Editura „Ștefan Lupașcu”, Iași, 2003. [=Vâlcu, *Funcționarea*].
216. Varga, A. Kibédi, *Discours, récit, image*, Pierre Mardaga, Éditeur Liège, Bruxelles, 1989. [=Varga, *Discours*].
217. Vernant, Denis, *Du discours à l'action. Études pragmatiques*. Presses Universitaires de France, Paris, 1997. [=Vernant, *Du discours*].
218. Vignaux, George, *L'Argumentation. Essai d'une logique discursive*, Librairie Droz, Genève, 1976. [=Vignaux, *L'Argumentation*].
219. Watzlawick, Paul; Bavelas, Janet Beavin; Jackson, Don. D., *Comunicarea umană. Pragmatică, paradox și patologie*. Cu o prefață de Bill O'Hanlon, traducere din engleză de

- Bogdan Boghițoi, Editura Trei, București, 2014, *Introducere*. [=Watzlawick, *Comunicarea umană*].
220. Willaime, Jean-Paul, *Sociologia religiilor*, ediția a doua revizuită, traducere de Felicia Dumas, Institutul European, Iași, 2001. [=Willaime, *Sociologia*].
221. Wright, Georg Henrik von, *Normă și acțiune. (Studiu logic)*, traducere, postfață și note de Dragan Stoianovici și Sorin Vieru, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1982. [=Wright, *Normă*].
222. Zafiu, Rodica, *Diversitate stilistică în româna actuală*, Editura „Universității din București”, București, 2001. [=Zafiu, *Diversitate stilistică*].

Volume de studii și reviste:

1. **Alain Lempereur, « Colloque de Cerisy. L'argumentation », Éditeur Pierre Mardaga, Liège, 22-29 august :**

Jacques, Francis, *Argumentation et stratégies discursives*. [=Jacques, *Argumentation*].

2. **Albert, Luce; Nicolas, Loïc (sous la direction de), *Polémique et rhétorique de l'Antiquité à nos jours*, préface de Delphine Denis, Éditions Duculot, Bruxelles, 2010:**

Pavy, Élise, *Les salonniers du XVIII-siècle : rhétorique polémique et polémique*. [=Pavy, *Les salonniers du XVIII-siècle*].

Rambourg, Camille, *Aristote et le dénigrement. Analyse des rapports entre la théorie rhétorique et la diabolē*. [=Rambourg, *Aristote et le dénigrement*]

3. **Analele Universității de Vest (AUT), Seria „Științe Filologice”, XLV, Timișoara, 2007:**

Borchin, Mirela-Ioana, *Valorile modale ale conjunctivului*. [=Borchin, *Valorile*].

4. **Berthoz, Alain; Jorland, Gérard (dir.), *L'empathie*, Éditions Odile Jacob, Paris, 2004. [=Lévi et Degos, *Désignation*]:**

Bachoud-Lévi, Anne-Catherine et Degos, Jean-Denis, *Désignation et rapport à autrui*.

Berthoz, Alain, *Physiologie du changement de point de vue*. [=Berthoz, *Physiologie du changement*].

Decety, Jean, *L'empathie est-elle une simulation mentale de la subjectivité d'autrui?* [=Decety, *L'empathie*].

Jorland, Gérard, *L'empathie, histoire d'un concept*. [=Jorland, *L'empathie*].

Pacherie, Elisabeth, *L'empathie et ses degrés*. [=Pacherie, *L'empathie et ses degrés*].

5. **Bres, Jacques; Haillet, Patrick Pierre; Mellet, Sylvie; Nølke, Henning; Rosier, Laurence, Actes du colloque de Cerisy. « Dialogisme et polyphonie. Approches linguistiques ». De Boeck Supérieur: « Champs linguistiques », 2005.** [=Jacques Bres et al., *Dialogisme et polyphonie*]:

Amossy, Ruth, *De l'apport d'une distinction: dialogisme vs. Polyphonie dans l'analyse argumentative.* [=Amossy, *De l'apport*].

Bres, Jacques, *Savoir de quoi on parle: dialogue, dialogal, dialogique; dialogisme, polyphonie.* [=Bres, *Savoir*].

Nowakowska, Aleksandra, *Dialogisme, polyphonie: des textes russes de M. Bakhtine à la linguistique contemporaine.* [=Nowakowska, *Dialogisme, polyphonie*].

Vion, Robert, *Modalités, modalisations, interaction et dialogisme.* [=Vion, *Modalités*].

6. **Cabin, Philippe (coord.), La communication. Etat des savoirs, Éditions Sciences Humaines, Auxerre Cedex, 1998.** [=Cabin, *La communication*]:

Marc, Edmond, *Le face-à-face et ses enjeux.* [=Edmond Marc, *Le face-à-face*].

Picard, Dominique, *Les règles du savoir-vivre.* [=Picard, *Les règles*].2. Cosnier, Jacques, *Les gestes du dialogue.* [=Cosnier, *Les gestes*].

7. **Ch. Plantin (éd) Lieux communs, topoï, stéréotypes et clichés, Paris, Kimé, 1994:**

Anscombe, J.Cl., *Temps linguistique et théorie des topoï.* [=Anscombe, *Temps linguistique*].

8. **Culegere de predici (cuvântări la cununii și înmormântări), alcătuită sub îndrumarea Corneanu, Î.P.S. Mitropolit dr. Nicolae, Timișoara, 1974:**

Belu, Dumitru, *Cu privire la necrolog.* [=Belu, *Cu privire la necrolog*].

9. **Dominique Wolton (dir.), Argumentation et Rhétorique (I), Hermès 15. Cognition, Communication, Politique, , CNRS 27, Paris, 1995:**

Anscombe, Jean-Claude, *La Théorie des Topoi: sémantique ou rhétorique?* [=Anscombe, *La Théorie des Topoi*]

Grize, Jean-Blaise, *Argument et logique naturelle. Convaincre et persuader.* [=Grize, *Argument et logique naturelle*].

Hoogaert, Corinne, *Perelman et Toulmin. Pour une rhétorique néo-dialectique.* [=Hoogaert, *Perelman et Toulmin*]

Meyer, Michel, *Problématologie et argumentation ou la philosophie à la rencontre du langage.* [=Meyer, *Problématologie*].

10. **Erdei, Miron (coord.), *Taina Sfântului Maslu și îngrijirea bolnavilor în tradiția omiletică și catehetică a Bisericii Ortodoxe Române*. Simpozion anual al profesiorilor universitari de Omiletică și Catehetică din România, Ediția a VIII-a, 9-10 octombrie, Presa Universitară Clujeană, Oradea, 2012:**

Brie, Mihai, *Metode moderne privitoare la vindecarea bolnavilor. Meloterapie*. [=Brie, *Metode*].

Cioară, Emil, *Grija Bisericii pentru cei bolnavi. Aspecte liturgice și pastorale cu privire la administrarea Tainei Sfântului Maslu*. [=Cioară, *Grija Bisericii*]

Gordon, Vasile, *Teme și schițe de pareneze simple pentru taina Sfântului Maslu*. [=Gordon, *Teme și schițe*].

Necula, Constantin, *Dimensiunea catehumentală a Tainei Sfântului Maslu*. [=Necula, *Dimensiunea catehumentală*].

11. ***Exploring the interaction order*, Edited by Paul Drew and Anthony Wooton, Polity Press, Great Britain, 1988:**

Giddens, Anthony, *Goffman as a Systematic Social Theorist în Erving Goffman* [=Giddens, *Goffman*].

12. ***Goffman, Erving. Exploring the Interaction Order*, Edited by Paul Drew and Anthony Wooton, first published by Polity Press, Cambridge, transferred to digital print 2003:**

Levinson, Stephen C., *Putting Linguistics on a Proper Footing: Explorations in Goffman's Concepts of Participation*. [=Levinson, *Putting*]

Collins, Randall, *Theoretical Continuities in Goffman's Work*. [=Collins, *Theoretical Continuities*].

13. **Hymes, Dell, University of Pennsylvania, *Language in Culture and Society, A reader in Linguistics and Anthropology*, Harper & Row, Publishers, New York, Evanston, and London, 1964:**

Bloomfield, Leonard, *Literate and Illiterate Speech*. [=Bloomfield, *Literate and Illiterate Speech*].

14. ***Images de soi dans le discours. La construction de l'ethos*, Ruth Amossy (éd.), Delachaux et Niestlé, Lausanne, 1999:**

Eggs, Ekkehard, *Ethos aristotélicien, conviction et pragmatique moderne*. [=Eggs, *Ethos aristotélicien*].

15. **Kerbrat-Orecchioni, Catherine et Gelas, N. (éd.), Le discours polémique, Centre de recherches linguistiques et sémiologiques, PUL, Lyon, 1980:**

Kerbrat-Orecchioni, Catherine, *La polémique et ses définitions*. [=Orecchioni, *La polémique*].

16. ***L'argumentation aujourd'hui. Positions théoriques en confrontation*, textes réunis par Marianne Doury et Sophie Moirand, Presses Sorbonne Nouvelle, 2004:**

Eemeren, Frans H. van; Houtlosser, Peter, *Une vue synoptique de l'approche pragma-dialectique*, texte traduit par Marianne Doury et revu par les auteurs. [=Eemeren, *Une vue synoptique*].

17. ***La communication. Etats des savoirs*, Coordonée par Cabin, Philippe, Éditions Sciences Humaines, Auxerre Cedex, 1998:**

Cosnier, Jacques, *Les gestes du dialogue*. [=Cosnier, *Les gestes*].

18. **Les Rites de passage aujourd'hui, coord. Pierre Centlivres, Jacques Hainard, L'Age d'homme, Neufchâtel, 1986:**

Belmont, Nicole, *La notion de rite de passage*. [=Belmont, *La notion*].

19. **L'Espace Public, Coordonné par Dacheux, Éric, Éditions CNRS, Paris, 2008:**

Tassin, Étienne, *Espace commun ou espace public? L'antagonisme de la communauté et de la publicité*, Reprise du n°10 de la revue *Hermès, Espaces publics, traditions et communautés*, 1992. [=Tassin, *Espace commun*].

20. ***Logica interogativă și aplicațiile ei, selecția textelor, traducerea, studiu introductiv, note și bibliografie de Constantin Grecu, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1982. [=Botezatu, *Errotetica*]:***

Botezatu, Petre, *Errotetica – Logica întrebărilor (principii și aplicații)*.

21. **Mitropolia Moldovei și Bucovinei, „Teologie și Viață. Revistă de gândire și spiritualitate creștină”, tipărită cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, Serie Nouă, Anul XX (LXXXVI), Nr. 5-8, mai-august, Editura Doxologia, Iași, 2010:**

Popovici, Dănuț, *Conținutul și locul predicii după doctrina canonică a Bisericii Ortodoxe*. [=Popovici, *Conținutul și locul predicii*].

22. **Pléty, R. (dir.), *Éthologie des communications humaines. Aide-mémoire méthodologique* [=Pléty, *Éthologie*]:**

Presses Universitaires de Lyon, Lyon, 1993 : 1. Cosnier, Jacques, „Étude de la mimogestualité” [=Cosnier, „Étude”].

23. **Recueillis par Barrier, Guy et Pignier, Nicole, *Sémiotiques non verbales et modèles de spatialité. Textes du congrès Sémio 2001*, Editura Pulim, 2001. [=Barrier, *Sémiotiques*]:**

Cosnier, Jacques, *Préface*, [=Cosnier, *Préface*].2. Maury-Rouan, Claire, *Mimiques, regards et activités discursives*. [=Rouan, *Mimiques, regards*].

24. **Rinn, Michael, *Émotions et discours. L’usage des passions dans la langue*, Collection Interférences, Presses Universitaires de Rennes, Rennes, 2008:**

Charaudeau, Patrick, *Pathos et discours politique*. [=Charaudeau, *Pathos et discours*].

Eggs, Ekkehard, *Le pathos „dans” le discours – exclamation, reproche, ironie*. [=Eggs, *Le pathos*].

Plantin, Christian; Traverso, Véronique; Vosghanian, Liliane, *Parcours des émotions en interaction*. [=Parcours des émotions].

Rastier, François, *Croc de boucher et Rose mystique – Enjeux présents du pathos sur l’extermination*. [=Rastier, *Croc de boucher et Rose mystique*].

25. ***Sémiotiques non verbales et modèles de spatialité. Textes du congrès Sémio 2001. Recueillis par Guy Barrier et Nicole Pignier, Editura Pulim, 2001. [=Barrier, Sémiotiques]:***

Barrier, Guy, *Intensité et étendue en analyse du geste, application à des situations télévisuelles* [=Barrier, *Intensité*].

Chauvin, Carole; Colletta, Jean-Marc, „La gestualité dans les jeux chantés du folklore enfantin: description, transcription et analyse”. [=Colletta, „La gestualité”].

Maury-Rouan, Claire, *Mimiques, regards et activités discursives*, în Barrier, *Sémiotiques*. [=Rouan, *Mimiques*].

Montredon, Jacques, *De la gestualité co-verbale, dimensions cognitives et symboliques*. [=Montredon, *De la gestualité*].

26. ***Semnificație și comunicare în lumea contemporană, prezentare, antologie și îngrijire de Marcus, Solomon, Editura Politică, București, 1985:***

Ivanov, V. V., *Neurosemiotica și asimetria funcțională a creierului*. [=Ivanov, *Neurosemiotica*]

Pawlowski, Tadeusz, *Cultura ca sistem de semne*. [=Pawlowski, *Cultura*].

27. **Toma, Melentina (coord.), *Paradigma analizei de tip situațional în câmpul socio-umanului*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2009. [=Melentina Toma, *Paradigma*]:**

Ioana Florescu, Crăița, „Aplicații ale analizei „situaționale” în cazul limbajului formal”.

28. **„Mitropolia Moldovei și Sucevei, Revista oficială a Arhiepiscopiei Iașilor și a Episcopiei Romanului și Hușilor”, Anul XXXIV, Nr. 1-2, ianuarie-februarie, Redacția și Administrația Sfânta Arhiepiscopie a Iașilor, Iași, 1958:**

Cristescu, Pr. Grigore, *Omilie „Mare” și Omilie „Mică” sau Omilie „Exegetică” și Omilie „Tematică”?* [=Cristescu, *Omilie „Mare” și Omilie „Mică”*].

29. **„Ortodoxia”, Revistă a Patriarhiei Române, Seria a II-a, Anul VI, Nr. IV, octombrie-decembrie, București, 2014:**

Hopko, Pr. Thomas, *Predica Liturgică*, traducere din Thomas Hopko, „The Liturgical Sermon”, ST. VLADIMIR’S THEOLOGICAL QUARTERLY, vol. 41, 1997, nr. 2-3. [=Hopko, *Predica Liturgică*].

30. **„Ortodoxia. Revista Patriarhiei Române”, anul LV, nr. 3-4, iulie-decembrie, București, 2004:**

Crețu, Vasile, *Comunicarea în predică*. [=Crețu, *Comunicarea în predică*].

31. **„Ortodoxia”, anul XLIV-Nr. 1-2, ian-iunie 1992, București:**

Duțu, C., *Panegiricul ca formă a predicii în trecut și astăzi. Actualitatea lui pastorală*. [=Duțu, *Panegiricul*].

32. **„Psihologia”, supliment al revistei „Știință și tehnică”, nr. 1, București, 1991:**

Marcus, Stroe, *Nevoia de empatie*. [=Marcus, *Nevoia de empatie*].

33. **„Psihologia”. supliment al revistei „Știință și tehnică”, nr. 3, București, 1991:**

Bolohan, Andra, *Relația medic pediatru-pacient copil*, [=Bolohan, *Relația medic pediatru*].

34. **„Studii teologice”, Ed. a II-a, anul XLV, numărul 1-2, ian.-apr., București, 1993:**

Preda, Radu, *Patru meditații asupra discursului religios*. [=Preda, *Patru meditații*].

35. **„Studii Teologice”, Revista Facultăților de Teologie din Patriarhia Română, Seria a III-a, Anul IV, Nr. 2, aprilie-iunie, București, 2010:**

Teleanu, Bogdan-Aurel, *Mesajul credinței împărtășit prin mijloace moderne de comunicare*. [=Teleanu, *Mesajul credinței*].

36. „**Studii Teologice**”, revistă fondată în anul 1929 de către Prof. dr. Teodor M. Popescu, seria a III-a, anul VI, nr. 4, octombrie- decembrie, București, 2010:

Stoian, Petru Cristian, *Predicarea eficientă. Tehnici pentru depășirea „rezistenței la persuasiune” a auditoriului*. [=Stoian, *Predicarea eficientă*].

37. „**Studii Teologice, Revista Institutelor Teologice din Patriarhia Română**”, Seria a II-a, Anul II, Nr. 3-6, martie-iunie, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 1950:

Cristescu, Preot Grigore, *Predică și predicator în vremea noastră*. [=Cristescu, *Predică și predicator*].

38. „**Studii Teologice, Revista Institutelor Teologice din Patriarhia Română**”, Seria a II-a, Anul XXXV, Nr. 1-2, ianuarie-februarie, București, 1983:

Dura, Pr. Nicolae, *Omilia biblică și actualitatea ei*. [=Dura, *Omilia biblică*].

39. „**Studii Teologice**”, seria a II-a, anul XLIII, nr. 2, martie-aprilie, București, 1991:

Duțu, Constantin, *Întâlnirea predicii creștine cu retorica greco-romană*. [=Duțu, *Întâlnirea predicii*].

40. „**Teologie și viață. Revistă de gândire și spiritualitate**”, Serie Nouă – anul V (LXXI), nr. 10-12, oct.-dec., Centrul Mitropolitan, Iași, 1995:

Daniel, IPS, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, *Aduceți-vă aminte de înaintașii voștri*. [=IPS Daniel, *Aduceți-vă aminte*].

41. „**Teologie și Viață. Revistă de gândire și spiritualitate**”, tipărită cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, Serie Nouă – anul XVIII (LXXXIV), Nr. 1-6, ianuarie-iunie, Editura Trinitas, Iași, 2008:

Dinu, Pr. Lect. Dr. Adrian, *O analiză istorico-spirituală a relațiilor Stat-Biserică*. [=Dinu, *O analiză istorico-spirituală*].

42. „**Text și discurs religios**”, Analele Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2009:

Cătănescu, Maria, „Retorica elogiului în Didahiile lui Antim Ivireanul”. [=Cătănescu, *Retorica*].

43. „**Text și discurs religios**”, Iași: Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2010:

Zafiu, Rodica, *Ethos, pathos și logos în textul predicii*. [=Zafiu, *Ethos*].

44. « **Le discours rapporté dans tous ses états** » Actes du Colloque International Bruxelles – 8-11 novembre 2004, textes réunis et présentés par Juan Manuel Lopez Muñoz, Sophie Marnette et Laurence Rosier, L’Harmattan, Paris, 2004:

Authier-Revuz, Jacqueline, *La Répresentation du discours autre: Un champ multiplement hétérogène*. [=Revuz, *La Répresentation*].

Vincent, Diane, *Discours rapporté, représentations sociales et présentation de soi*. [=Vincent, *Discours rapporté*].

Resurse electronice:

1. <http://ziarullumina.ro/documentar/insemnele-puterii-pietatii-si-intelepaciunii-arhieresti/> 03.03.2015.
2. Ekman, Paul and V. Friesen, Wallace, „The Repertoire of Nonverbal Behavior: Categories, Origins, Usage, Coding”, în *Semiotica*, San Francisco University, California, 1969 (1), p. 49-98. <http://www.paulekman.com/publications/journal-articles-book-chapters>
3. Kotzé, Annemaré, *Augustine's Confessions: Communicative Purpose and Audience*, Brill, Boston, 2004. [=Kotzé, *Augustine's Confessions*], în biblioteca virtuală Questia, a part of Gale, Cengage Learning. www.questia.com.
4. Taylor, Paul W., *Normative Discourse*, Publisher: Prentice Hall, Englewood Cliffs, 1961, p. 209 [=Taylor, *Normative*] în biblioteca virtuală Questia, a part of Gale, Cengage Learning. www.questia.com.

Publicații apărute și activități în perioada cercetării:

Contribuție în Luminița Hoartă Cărașu (coordonator), *Corpus de limbă vorbită actuală nedialectală*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2013, p. 60-100.

ISI - Gheorghiu (née Grecu), Anamaria, PhD Student, “Alexandru Ioan Cuza” University of Iași, Romania, *Dominante prescriptive în discursul religios ocazional actual. Pareneza. / Prescriptive dominants of the present occasional theological discourse. Paraenesis*, în Angela Coșciug (editor), *Speech and Context International Journal of Linguistics, Semiotics and Literary Science*, Bălți, Republica Moldova. (Volume 2 (VII) 2015).

Gheorghiu (née Grecu), Anamaria, PhD Student, “Alexandru Ioan Cuza” University of Iași, Romania, *Particular Pragmatic Aspects of Context and Argumentative Strategies in Current Occasional Religious Discourse. Paraenesis. Applied Study*, în Angela Coșciug (editor) „*Speech and Context International Journal of Linguistics, Semiotics and Literary Science*”, Volume 1 (VI) 2014.

Grecu (Gheorghiu), Anamaria: *Acte de vorbire și relație interpersonală în „conversația instituționalizată”*. *Studiu aplicat.*, în Mariana Flaișer (editor), „Deontologia cercetării științifice. Istoric și Perspective. Ediția a XIV-a.”, Editura „Gr. T. Popa”, U.M.F., Iași, 2014, p. 97-108.

Grecu (Gheorghiu), Anamaria : „*Discursive Ethos*” in *Current Occasional Religious Discourse. Parenesis.*, în Suplimentul online al revistei „Philologica Jassyensia”, an X, nr. 1 (19), 2014, care conține lucrările selectate în urma primei editii a Conferinței Internaționale *Perspectives in the Humanities and Social Sciences: Hinting at Interdisciplinarity*, organizată de Departamentul de Cercetare Interdisciplinar-Domeniul Socio-Uman, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, în 23-24 mai 2014. http://www.philologica-jassyensia.ro/list_art.php?id_r=20.

Grecu (Gheorghiu), Anamaria: „*Co-funcționarea*” *gestualitate-limbaj în discursul religios de ocazional actual, în vederea argumentării*, în Ana-Maria Minuț (redactor, conf. dr.) „Analele Științifice ale Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași (Serie Nouă). Secțiunea a III-a. Lingvistică.”, 2014.

ISBN - Anamaria Grecu (Gheorghiu): „*Doxa*” și „*dialogism interdiscursiv*” în *discursul religios ocazional actual. Pareneza.*, în „Discurs critic și variație lingvistică. Stereotipii culturale și lingvistice”, Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava, Facultatea de Litere și Științe ale Comunicării, iulie 2015.

16-24. 07. 2014 : Gheorghiu Anamaria, «*Phronesis* » *du médecin dans le contexte de l'analyse de la communication actuelle. La consultation pédiatrique*, comunicare susținută în cadrul participării la Școala de Vară organizată în cadrul UEE, Réseau Offres, Université Libre de Bruxelles, Belgia, cu tema *Les discours sur la santé et la maladie. Diagnostique, annoncer, soigner*.

18 - 20 noiembrie 2016 - Gheorghiu Anamaria, "Metadiscourse Functions in Current Occasional Religious Discourse. Paraenesis." comunicare susținută în cadrul *Österreichische Linguistiktagung/Austrian Conference of Linguists. Verbal Workshop* “Metadiscourse in spoken language”/ „Metadiskurse in der gesprochenen Sprache” OrganizatorInnen/Organisers: Hermine Penz (Universität Graz), Georg Marko (Universität Graz).

Coautor în:

Florin-Teodor Olariu, Veronica Olariu, Anamaria Gheorghiu, *The Intergenerational Transmission of Minority Languages in Bucovina (Romania)*, la cel de-al XXI-lea Simpozion internațional de sociolingvistică, Universitatea din Murcia, Spania, 15–18 iunie 2016.

Florin-Teodor Olariu, Veronica Olariu, Luminița Botoșineanu, Ramona Luca, Anamaria Gheorghiu, „*Atlasul lingvistic audiovizual al Bucovinei*” (ALAB) – *provocările fazei a II-a*, la cel de-al XVII-lea Simpozion internațional de dialectologie, organizat de Societatea Română de Dialectologie, Cluj-Napoca, 8–9 septembrie 2016.

C.S. I dr. Luminița Botoșineanu, Anamaria Gheorghiu, Ramona Luca, C.S. III dr. Veronica Olariu, C.S. II dr. Florin Olariu: „*Atlasul lingvistic audiovizual al Bucovinei (ALAB) – proiecția fazei a II-a.*”, la

conferința *LIMBĂ, LITERATURĂ, COMUNICARE*, Iași, 20-21 noiembrie 2015, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași.

- contracte naționale – membru : 15. 10. 2015 – 30. 09. 2017 : angajat (student-doctorand) în cadrul Institutului de Filologie „A. Plilippide”. Proiect : Program RESURSE UMANE – SUBPROGRAM : „Tineri echipe de cercetare”. Titlul proiectului : „Atlasul lingvistic audiovizual al Bucovinei (ALAB). Faza a II-a.”.

- contracte internaționale – membru:

1.09. 2014-30.06. 2015 : stagiul de cercetare *Erasmus Mundus Ianus*, în cadrul Universității de Stat „Alecu Russo” din Bălți, Republica Moldova, sub coordonarea domnului rector Gheorghe Popa.

10. 04. 2013- 9. 08. 2013 : stagiul de cercetare, în cadrul Universității din Liège, Belgia, sub coordonarea directorului de cercetare F.R.S-F.N.R.S Sémir Badir, de la Departamentul de Limbă și Literatură/Științe ale limbajului-Retorică, Facultatea de Litere și Filosofie.

17. 09. 2012- 17.12.2012 : stagiul de practică *Erasmus*, în cadrul Departamentului de Relații Internaționale, la „Università di Foggia”, Italia.